

Samsun Tarımında Yeni Ufuklar •

SAMTIM

ISSN 1305-7588

OCAK 2007 SAYI: 16

Aksa Tarım, 2004 yılından bu yana Tarım sektörüne getirdiği kurumsal yapısı ile büyümeye devam ediyor. 30 yıllığına kiralananan iki işletmesi ile faaliyetlerine başlayan Aksa Tarım, farklı bölgelerde de tarımsal yatırım araştırmalarını sürdürmektedir. Tarım aktivitelerine hayvancılık ile başlayan şirketimiz, pazardaki önemini, oluşturduğu Aksa Botanik Center'la bir kez daha kanıtladı. Ülkemizde, tarım alanına, besicilik, süt siğirciliği, koyunculuk ve fidancılık konularında yaptığı yatırımlarla büyük katkılar sağlayan Aksa Tarım, her geçen gün bünyesinde gerçekleştirdiği yeni faaliyetlerle sektörde kendine önemli bir yer edinmeyi hedeflemektedir. Kısa zamanda bağlı olduğu Kazancı Holding'in gelecek vaat eden şirketleri arasına giren Aksa Tarım, süt siğirciliğinden dış mekan süs bitkilerine kadar her türlü tarım faaliyetini adına yakışır titizlikle yürütmeye devam edecek.

GELEMEN TARIM İŞLETMESİ

TİGEM'den 30 yıllığına kiralamış olduğumuz işletmemiz Samsun-Ordu karayolu üzerinde bulunmakta olup, Samsun merkezinden 18 km uzaklıktadır. Aynı zamanda AKSA Enerji firmasının Samsun Santraline ve Çarşamba Havalimanına komşudur.

Gelemen Tarım İşletmesi'nin toplam arazi varlığı 11.958 dekar olup, 7.000 dekarında bitkisel üretim faaliyetleri sürdürülmektedir. Kültür altı olan bu arazinin tamamı hayvan yemi üretimine tahsis edilmiş olup, güzlük olarak 3.173 dekar fiğ+tritikle, 1011 dekar arpa, 790 dekar bezelye ve 91 dekar kanola ekimi yapılmaktadır.

İNANLI TARIM İŞLETMESİ

TİGEM'den 30 yıllığına kiralamış olduğumuz işletmemiz Tekirdağ merkezinin 25 km kuzeyinde bulunmaktadır. İşletmede planlanan ana projeler yerleşimlerine göre aşağıda belirtilmiştir. İşletmede geliştirilen ana projeler yerleşimlerine göre aşağıda belirtilmiştir.

İşletmemizde, 2007 yılında yurt dışından ithal edilmesi planlanan 1.000 baş gebe düve ile süt siğirciliği faaliyetlerine başlanılacaktır. Şu sıralarda 40 üniteli rotary tip sağım sistemi için inşaatlar sürdürülmekte olup, yıl içerisinde 1.000 başlık sağmal ahırları ve revir binaları yatırımları tamamlanacaktır.

BESİCİLİK

Gelemen Tarım İşletmesi'nde yıllık 5.000 baş entansif besi siğirciliği faaliyeti devam etmektedir. Orta ve Doğu Anadolu bölgelerinden toplanan kültür ırkı ve melez erkek danalar entansif besiye alınmakta, besi olgunluğuna ulaşan hayvanlar et entegre tesislerine

satılarak değerlendirilmektedir. Her yıl yaklaşık 1.250 ton birinci kalitede siğir eti üretilerek et entegre sanayiine hammadde temin edilmektedir. Hali hazırda Gelemen Tarım İşletmesi'nde 4.200 baş besi hayvanı mevcuttur.

SÜT SIĞIRCILIĞI

İnanlı Tarım İşletmesi kiralandıktan hemen sonra süt siğirciliği tesislerinin oluşturulması için iç kısımlarda bulunan yaklaşık 70 dönümlük arazide büyük çapta inşaat yatırımları yapılmıştır. Bu yatırım süreci sonunda işletmede 2.000 baş kapasiteli sağmal ahırlar, 1 adet 40 üniteli rotary tip sağım sistemi ve 100 başlık revir kurulmuştur. 2005 yılında Uruguay'dan gebe düve ithal ederek süt siğirciliği faaliyetlerine başlayan şirketimiz damızlık kadrosunu oluşturmuş olup, şu

anda günde ortalama 17 ton süt üretmektedir. Son iki yıl içerisinde sağlıklı büyüyen hayvan kadrosu sayesinde, 2007 yılında üstün kalitede damızlık hayvan ve besi satışlarına başlanacaktır.

Gelemen Tarım İşletmemizde, 2007 yılında yurt dışından ithal edilmesi planlanan 1.000 baş gebe düve ile süt siğirciliği faaliyetlerine başlanılacaktır. Şu sıralarda 40 üniteli rotary tip sağım sistemi için inşaatlar sürdürülmekte olup, yıl içerisinde 1.000 başlık sağmal ahırları ve revir binaları yatırımları tamamlanacaktır.

SAMTİM

Samsun Tarım İl Müdürlüğü Yayınıdır
Sayı 16, Ocak 2007

Samsun Tarım İl Müdürlüğü Adına

Sahibi
Sadullah KIRENCİ
İl Müdürü

Yazı İşleri Müdürü
Yener GÜNAY
Çiftçi Eğitimi ve Yayın Şube Müdürü

Yayın Kurulu
Dr. Ali KORKMAZ
Yaşar BUDAK
Şerife Gül GÖZÜGÜL

Fotoğraflar
Recep YAPINCAK

Reklam
Mehmet Ali YETGİN
Necdet ERYILMAZ
Sinan DARI

Yazışma Adresi
Tarım İl Müdürlüğü
Çiftçi Eğitimi ve Yayın Şubesi
55060 Samsun

Telefon
0 362 231 37 00/270

Fax
0 362 233 21 63

e-mail
cey@samsuntarim.gov.tr

web
http://www.samsuntarim.gov.tr

ISSN 1305-7588

Samsun Tarım İl Müdürlüğü Yayını Olan
SAMTİM Dergisi Yaygın Süreli Yayındır

Dizgi/Baskı
Kardeşler Ofset
4320688 * Samsun

Reklam Fiyatları

Arka Kapak (Renkli Tam Sayfa)	: 300 YTL
Arka Kapak (Renkli Yarım Sayfa)	: 150 YTL
Kapak İçleri (Renkli Tam Sayfa)	: 150 YTL
Kapak İçleri (Renkli Yarım Sayfa)	: 75 YTL
İç Sayfalar (Renksiz Tam Sayfa)	: 60 YTL
İç Sayfalar (Renksiz Yarım Sayfa)	: 30 YTL

Abone Bedeli : 12 YTL/yıl

İÇİNDEKİLER

Önsöz	2
Ülkemiz Meyveciliğine Bir Bakış	3
Samsun Tarımında Meyveciliğin Yeri ve Yapılması Gerekenler	4
Modern Meyveciliğin Gerekleri	6
Uygulanan Meyvecilik Projeleri ve Amaçları	7
Meyvecilik Projeleri Uygulama Esasları	8
Meyvecilikte Hasat Kriterleri	23
Samsun Bölgesinde Meyvecilik Havzaları	25
Türkiye'nin Yeni Meyvesi Maviyemiş Samsun'da	27
Tarım Sigortaları Kanunu Kapsamında Don Teminatı	31
İl Müdürlüğünden Haberler	30
Ev Hali	46
Mola	47
Zekametre	48

www.samsuntarim.gov.tr

Milli ekonominin temeli ziraattır. Bunun içindir ki tarımda kalkınmaya büyük önem vermekteyiz. Köylere kadar yayılacak programlı ve pratik çalışmalar bu amaca ulaşmayı kolaylaştıracaktır.

Mustafa Kemal ATATÜRK

Saygıdeğer Tarım Emekçileri,

Tarımsal gelişimimizde önemli bir dönemeç olan 2007 yılında yeni bir sayı ile yine karşınızdayız. Pek çok ilden farklı olarak ilimizde polikültür tarım yapılmakta olduğundan sorumluluğumuzda o derece yüksek ve önem arz etmektedir. Bu bilinçten hareketle tüm sektörü kucaklayıcı ve toptan gelişmeyi sağlayacak ilerleme içerisinde hak ettiği yeri verme anlamında çalışmalarımız her geçen gün artmaktadır. Bu bağlamda meyveciliğin yaygınlaştırılması çalışmalarına da hız vermiş bulunmaktayız. Bir kısmında neredeyse üç mevsim bahar yaşanan ekolojisi, yemyeşil florasıyla ülkemizin önemli akarsuları, gölleri, barajları, dağları ve jeotermal kaynaklarıyla marjinal güzellikleri bir arada bulunduran güzide ilimizde meyveciliği lokomotif bir sektör haline dönüştürüp, özellikle hava ve deniz limanlarıyla dışa açık bir sektör haline getirmeyi hedeflemiş bulunmaktayız. Bu amaç doğrultusunda çalışmalarımız yıllardır devam etmekle birlikte özellikle son yıllarda İl Özel İdaresinin finansal destekleriyle amaçlanan hedeflere hareketle yüksek bir ivme kazanmış durumdadır. Nasıl ki duran bir aracı hareket ettirmek zor ve fazla güç isterse hızlanan bir aracı idare etmekte o kadar zordur. Meyvecilikte de başlangıçta projelerimizi uygularken çok zorluklarla karşılaştık. Ancak artık belirli bir hız ve ivme kazanmış bulunuyoruz.. Hızlandıkça daha dikkatli olmamız gerektiğinin bilincindeyiz.

Gelinen noktada elimizdeki kazanımların geçmişle kıyaslandığında ne kadar önem arz ettiğinin farkında isek de geleceğe yönelik projeksiyonlarımız içerisinde sadece gelinmesi gereken bir nokta olduğunu, ancak daha çok çalışmamız ve doğduğumuz/doyduğumuz yer olan Samsun'a vefa borcumuzun küçük bir göstergesi olduğunu da bilmekteyiz. Globalleşen dünyada yerel ölçekteki gelişmelerin kendi dar kalıplarında kalmaması, dünyaya açılarak pazarlarda yer edinilmesi ve bu pazarlarda rekabet edebilecek kalite ve miktarda üretim yapılması gerekmektedir. İTÜ kapsamındaki kışlık sebze yetiştiriciliği çalışmalarımız da bu bilinçle hareket edilmesinin zeminini oluşturma bakımından önem kazanmaktadır. Bafra ve Çarşamba çiftçisine ileriki dönemlerde büyük kazanımlar sağlayacak olan bu uygulamanın ikinci yılında da hedeflenen başarıya ulaşılmış olması ilimiz tarımı ve çiftçisine bir artı değer olarak geri dönecektir.

Burada 2003-2006 yıllarında uygulamaya koyduğumuz projelerimizi, çalışmalarımızı ve ilerisi için planladıklarımızı meyvecilik başta olmak üzere sizlerle paylaşmak istedik. Bu çalışmalarda katkısı, desteği ve emeği olan herkese Ülkemiz ve Samsun tarımı adına şükranlarımızı arz ederiz.

Sadullah KİRENCİ
Tarım İl Müdürü

ÜLKEMİZ MEYVECİLİĞİNE BİR BAKIŞ

Özgür ÖZTÜRK

Ziraat Yüksek Mühendisi

Ülkemiz Meyve yetiştiriciliği açısından büyük bir potansiyele sahiptir. Ülkemizde yetiştirilmekte olan elma, armut, badem, kiraz gibi meyvelerin yabanileri bu topraklarda yaratılmışlar ve gelişimlerini tamamlamışlardır. Bu nedenle ülkemizin gen merkezi olarak dünyada seçkin bir yeri olup, yaklaşık 70 tür meyve yetiştirilmektedir. Buna karşılık ülkemizde hala modern meyveciliğe geçişte gerek anaç, gerekse çeşit yönünden sıkıntılar yaşanmaktadır. Bunun sonucudur ki mevcut meyvecilik potansiyeli kullanılamamaktadır. Bu sıkıntıları aşmak için gerek fidan üreticilerine gerekse meyve üreticilerimize önemli görevler düşmektedir. Bu görevleri kısaca aşağıda özetlemeye çalışalım

Kaliteli meyvecilik kaliteli fidan üretmekle başlar bunun için fidan üretim metodlarının da modernleşmesi meyveciliğimizin gelişmesi için gerekmektedir. Bilinen üretim yöntemlerinin dışına çıkılarak yeni aşı metodlarının uygulanması ve bunların geliştirilmesi yanında modern üretim metodlarının tüm fidan üreticilerinin uygulamasında büyük yarar olacaktır.

Meyvecilikte diğer bir önemli husus ise bahçe kurulumudur. Bahçe kurarken sadece sıra arası sıra üzeri mesafeleri ayarlamak yeterli olmayacaktır kanaatindeyim. Bölge ekolojisine uygun tür ve çeşitlerin seçiminde gerek özel sektör gerekse kamu kurumları üreticimizi yönlendirmeli ve bahçe kurulurken bir yanlışlık yapılmamalıdır. Burada yapılacak yanlışlık diğer tarım kollarındaki gibi kısa sürede kendini göstermez.

Yanlışlıklar ancak birkaç yıl sonra fark edilebilir ve bu gerek ülke ekonomisinde gerekse üreticilerde büyük tahribata yol açmaktadır. İşte bu noktada doğru tesis kurulumunun önemi ortaya çıkmaktadır. Doğru tesis kurulumu, üreticiyi teşvik edecektir ve yıllardır yapmaya çalıştığımız tarım alanındaki ürün deseni uygulamasını meyvecilik alanında zamanla olgunlaştıracaktır.

Üretim! Üretim! Üretim! Belki de aşılması en kolay gibi görülen sorunlardan biridir. Fakat yıllardır aşamadığımız sorunlar buradadır. Sulama, seyreltme, budama, bakım konularının da küçükte olsa sıkıntılarımız mevcuttur. Fakat üreticilerimiz bu sıkıntıların üstesinden gelecektir. Örneğin meyve seyreltmesi en önemli üretim sorunlarımızdan biridir fakat uygulama ülkemizde yaygınlaşmakta olup bize meyvecilikte bize umut vermektedir. Son olarak pazarlama ve hasat sonu uygulamalara kısaca değinecek olursak burada fazla sıkıntı yaşamayacağımızı düşünmekteyim. Hele günümüzde küresel ısınma gibi bir problem Avrupa da tarım alanlarını kısıtladığı dönemde ülkemizin birçok üründe olduğu gibi Avrupa ve diğer dünya ülkelerinin meyve reyonlarında yakın bir zamanda boy göstereceğinin kanaatindeyim.

Biz Aksa Botanik Center olarak ülkemiz ekolojisine ve yörelerimize en uygun tür, çeşit ve anaçları üretmeyi ve bunları üreticimizle buluşturmayı hedefliyoruz.

BOTANIC
aksa
CENTER

SAMSUN TARIMINDA MEYVECİLİĞİN YERİ VE YAPILMASI GEREKENLER

Mehmet Ali YETGİN
Ziraat Mühendisi

Necdet ERYILMAZ
Ziraat Yüksek Mühendisi

Sinan DARI
Ziraat Mühendisi

Samsun Tarımında meyveciliği irdilemeden önce kısaca ülke ve dünya tarımına bakacak olursak; Ülkemiz birçok meyve türünün anavatanı sınırları içinde bulunmaktadır. Bu nedenle yüzyıllardan beri meyvecilik kültürü yapılmakta olup; türler itibariyle geniş bir tip ve çeşit zenginliği meydana gelmiştir.

Türkiye, dünya meyveciliğinde üretim miktarı yönünden bir çok türde ön sıralarda bulunmaktadır. Ancak, birim alana düşen verim söz konusu olduğunda, ülkemiz gelişmiş ülkelere göre birçok meyve türünde geri durumdadır. Bunun nedeni gelişmiş ülkelerin, meyveciliği daha modern ve ekonomik anlamda yapmalarıdır.

DÜNYA

Üretim : 466 300 000 Ton
Alan : 48 750 000 Ha

TÜRKİYE

Üretim : 13 141 370 Ton (% 2,3)
Alan : 1 020 000 ha (% 2,1)

SAMSUN

Üretim : 141 000 Ton (% 1,07)
Alan : 85 512 ha (% 8,38)

* FAO kayıtları-2002 (www.fao.org)

Toplam tarım arazisi 451 176 ha
Meyvecilik alanı 88 752 ha (% 19,7)

(Not : 80 000 ha alan Fındık bahçesi)
Kaynak : İl master Planı- Samsun 2004

Meyveler	Üretim(ton)
Elma	13.645
Armut	9104
Erik	5035
Fındık	53.786
Ceviz	2905
Çilek	1125
Şeftali	22.571
Kiraz	3097
İncir	2461
Dut	2010
Vişne	723
Trabzon Hurması	556
Kivi	151

Samsunda Meyveciliğe bakacak olursak;

İlimizin Türkiye meyveciliği içindeki yeri 85512 ha alanla 141000 ton üretim olmasının karşın istatistiki veriler incelendiğinde de üretimin fındık alanlarından dolayı yüksek olduğu görülmektedir. Diğer taraftan kapama meyve bahçe alanları sınırlı olmakla birlikte en fazla şeftali alanları gözümüze çarpmaktadır.

İlimiz iklim verileri bakımında birçok ile göre meyvecilik yapmaya çok elverişli yöre olmasına karşın çiftçilerimizin meyveciliğe bakış açıları ve yerleşik kültürlerinde meyvecilik olmamasından dolayı kapama bahçe yetiştiriciliği yapmamaktadırlar. Genelde arazi veya avluların kenarlarında klasik anaçlarla meyve yetiştiriciliği yapılmaktadır.

Samsunda Meyveciliğin kapama bahçe şeklinde gelişmemesinin nedenleri ;

1) Fındığın uzun yıllar devlet tarafından desteklenmesi, alım garantisi olması ve işçiliğinin üreticilerce az zahmetli çalışma olarak görülmesi yada en azından büyük şehirlere göç nedeniyle buralara giden insanların fındık üretimine bakış açısının bu şekilde oluşu, sahil kuşağında ana ürün olarak görülmesine neden olmuştur. Bir diğer neden ise ekolojik faktörler olup, arazilerin eğimli yada fazla eğimli olması ve bir çok yerde sulama yapılmadan ürün alınabilmesi bu tür yerlerde fındık üretimini avantajlı kılarken ovadaki üreticilerinde buraları örnek alması nedeniyle ilimizde fındık alanları sürekli olarak artmış diğer meyve üretim alanları sınırlı kalmıştır. Şeftali üretimi ise meyve suyu fabrikalarının alımlarıyla artmış, fakat üretimin bol olduğu yıllarda hasat deseninin olmayışı nedeniyle bu üründe de pazar ve fiyat sıkıntısı yaşanmaktadır.

2) Modern meyve bahçelerinde ilk tesis masraflarının yüksek olması. Klasik anaçlarla kurulan bahçelerde ise gençlik kısırlığı döneminin daha uzun oluşu nedeniyle gelir getirmesinin zaman alması ve üreticilerin bu dönemi atlatacak ekonomik güçlerinin yada alternatif ekim alanlarının olmayışı.

3) Üreticilerimizin modern üretim tekniklerini bilmemesi. Psikolojideki "insanlar bilmedikleri şeylerden korkarlar" tabiri burada kendini göstermekte ve üreticilerimizin çekingen davranmasına neden olmaktadır.

4) Modern meyve bahçesi tesisinde gerekli

fidan temininde önceki yıllarda problem oluşu.

5) Daha önceden bilinçsizce kurulan meyve bahçelerinin kötü örnek teşkil etmesi.

6) Üreticilerin kapama bahçe şeklinde ticari üretim değil de kendi ihtiyaçlarına yönelik bir çok çeşitten birkaç ağaçla ve kendi damak zevklerine göre üretim yapması, artan ürünlerin ise üretim tekniğine ve pazar koşullarına uyulmadan elde edildiğinden aile işletmelerine ekonomik katkı sağlamaktan uzak kalışı.

7) İklim koşulları nedeniyle özellikle sahil kuşağında mantari hastalıkların yoğun olarak görülmesi ve ayrıca bazı tür ve çeşitlerde hasat döneminde oluşan yağışların teknik güçlüklerle ve ekonomik kayıplara neden olması.

8) Sulama imkanlarının kısıtlı olması ve modern meyvecilikte sulama zorunluluğu.

9) Düz arazilerin önemli bir kısmında drenaj probleminin olması ve taban suyu yüksekliğinin yetiştiriciliği engellemesi yada kısıtlaması.

10) Çok önemli bir hususta modern muhafaza ünitelerinin yetersizliği yada olmayışı,

11) İç Bölgelerde bağ alanlarının floskera zararlısı nedeniyle büyük oranda zarar görmesi ve boşalan bu alanların tarımsal mekanizasyonun ilerlemesiyle paralel, buğday, ayçiçeği, tütün ve şeker pancarı gibi devlet destekli ürünlerle değerlendirilmesi.

Halbuki Meyve yetiştiriciliğinin dezavantajlarına karşın ;

Birim alandan diğer tarım ürünlerine göre daha yüksek gelir elde edilmesi, meyvelerin insan beslenmesindeki önemi (Vitamin ve mineral maddeler açısından) nedeniyle tüketicilerin ilgisinin her geçen gün arttığı bir tarım dalı olması;
avantajları gözardı edilmemelidir.

Bizler meyveciliğin Samsun tarımında lokomotif görevi üstlenmesi gerektiği görüşündeyiz. Bu da birim alanda üretim miktarını artırırken işletme giderlerini azaltan ve modern üretim tekniklerini içeren bir modelin uygulamaya konulmasıyla sağlanabilir. Uygulamaya koyduğumuz ve İl Özel İdaresince finanse edilen meyvecilik projelerimizle bu modele start vermiş olduğumuzu düşünüyoruz. Bununla birlikte amacımız yakaladığımız yükseliş trendini artan bir ivmeyle devam ettirmektir.

MODERN MEYVECİLİĞİN GEREKLERİ

- 1- Yer, konum, arazi seçimi ve arazi kullanımı.
- 2- İşletme büyüklüğü; pazarlama koşulları ve işletmenin ekonomik gücüne göre en karlı olacak şekilde tespit edilmeli,
- 3- İşletmenin ekonomik gücüne göre ilk tesis masraflarının düzenlenmesi.
- 4- Sulama imkanlarının tespiti ve modern sulama sistemlerinin kurulması,
- 5- İsmine doğru, sertifikalı fidanlar kullanılmalı,
- 6- Anaç seçiminde, ekolojik koşullar (toprak ve iklim faktörleri) mutlaka ana kriter olarak ele alınmalı,
- 7- Çeşit seçiminde pazar koşulları, muhafaza imkanları ve ekolojik koşullar mutlaka dikkate alınmalı,
- 8- İşletmenin büyüklüğüne, pazar ve muhafaza koşullarına göre hasat deseni oluşturacak çeşitler seçilmelidir.
- 9- Teknolojik bilgi; tür ve çeşitlere göre gereken yetiştirme teknikleri eksiksiz uygulanmalı,
- 10- Kurulacak tesisler ilk masraflarını kısa sürede amorti edebilmelidir.
- 11- Her yıl düzenli ürün alınabilmelidir.
- 12- Birim alandan fazla ürün alınabilecek tesisler kurulmalıdır.
- 13- Tür ve çeşitlere göre kaliteli ve bir örnek ürünler elde edilebilmelidir.
- 14- İşletme giderlerinin birim alanda daha az olduğu tesisler kurulmalıdır.
- 15- Çeşit değişimine daha kısa sürede imkan verebilecek ve değişen pazar isteklerine kolay uyabilecek tesisler kurulmalıdır.
- 16- Hasat kriterlerine mutlaka uyulmalıdır.
- 17- İşletmenin ekonomik gücüne göre ürünleri arza göre talebin çok olduğu dönemlere kaydırabilecek muhafaza imkanları oluşturulmalıdır.

Samsunda meyveciliği geliştirmek için;

1- Hedef Pazar tespiti yapılmalıdır. Arz ve talebin karşı karşıya geldiği her yer pazardır.

A) Dış Pazar : Ulusların damak zevkleri ve tüketim alışkanlıkları farklı olduğundan öncelikle bunlar tespit edilerek tür ve çeşit seçimi yapılmalıdır. Bu pazarların aradığı nitelik ve kalitede üretim yapılabilecek tesislerin kurulması gereklidir. Örneğin Avrupalıların daha çok ekşiye, Müslüman ülkelerin daha çok tatlıya yönelik damak zevkleri varsa ve hedef pazarımız hangisiyse ona göre çeşit ve üretim planlaması yapmalıyız.

B) İç Pazar : İç pazarın ihtiyaçları ve talep miktarı göz önüne alınarak taze tüketim ve sanayiye yönelik üretim planlaması yapılmalıdır. Burada özellikle Orta ve Doğu Karadeniz dikkate alınırken, diğer bölgelere göre daha ekonomik ve daha kaliteli yetiştirebilen ürünler ile hiç yetiştirmeyen ürünlerde dikkate alınmalıdır. Örneğin : Kivi, Trabzon hurması, Yaban mersini gibi türler ile Granny Smith elma ve Isabella üzüm çeşidi gibi.

2- Soğuk zincirin mutlak kurulması gerekir. Soğuk zincir ürünün hasadından tüketimine kadar geçen tüm evreleri kapsadığından, ürünün bahçeden sofraya kadar geldiği aşamalarda muhafazasını içermelidir. (Firigofirik araçlar, şoklama üniteleri, modern muhafaza depoları, soğutuculu satış reyonları, buzdolabı v.s.)

3- Tespit edilen hedef pazarların ihtiyaçlarına cevap verebilecek özelliklerde üretimin yapılabileceği modern tesislerin kurulması ve yaygınlaştırılması teşvik edilmelidir.

4- Ürün desenleri doğru planlanmalı ve ekonomik açıdan en karlı olacak üretim düzeyine ulaşılabilecek miktarların yakalanması sağlanmalıdır. Zira üretim alanı artıkça birim alana yapılan masraf azalmaktadır. Örneğin; damla sulamada tank ve pompa masrafları, budama, ilaçlama, gübreleme, hasat, ambalaj, depolama pazara ulaştırma gibi teknik konulardaki giderler, işletme giderleri gibi.

5- Meyvelerin değerlendirilebileceği endüstriyel kolların ilimizde kurulması sağlanmalı, bu amaçla özel sektör ve tarımsal kalkınma kooperatifleri desteklenmeli yada teşvik edilmelidir.

6- Ürün desenlerinin oluşturulması için çeşitli teşvikler uygulanmalıdır. Bu konu ilimizde İl Özel İdaresinin finansmanlarıyla hayata geçirilmeye başlanmıştır.

Örneğin: Bağcılık için aşılı asma fidanları, beton direkler ve tel ilk etapta üreticilerimize ücretsiz olarak verilerek bağ alanları oluşturulmuştur.

7- Bazı ürünlerde destekleme alımlarından vazgeçilmeli, ancak doğru üretim desenlerinin ve miktarlarının oluşturulması aşamasında çeşitli teşvikler uygulanmalıdır.

8- Üreticilerimizin ürünlerini değerinde pazarlayabilmesi için gerekli önlemler alınmalı ve gerekirse yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Ayrıca üreticilerin kooperatifler ve birlikler oluşturmaları sağlanmalıdır.

En önemlisi; uygulanacak tarımsal politikalar Ulusal ekonomik politikalar ile örtüşmelidir. Örneğin; Serbest piyasa ekonomisi uygulanıyorsa uygulanacak tarımsal politika serbest piyasa koşullarına uygun olmalı ancak üreticilerimizin mağduriyetini de önleyecek tedbirleri içerir nitelikte olmalıdır. Bundan daha önemlisi de bu politikaların süreklilik arz ediyor olmasıdır.

İşte biz tarımcılara ve yetkililere düşen görev de çiftçilerimize modern meyveciliği kısa sürede benimsetecek adımlar atmamız gerektir. Bu amaç doğrultusunda İl ve İlçe Tarım Müdürlüklerince İl Özel İdaresi, SRAP ve SYDV imkanları kullanılarak üreticilere fidan, gübre, direk ve sulama sitemleri vs. konularda finansal destekler devam etmekte olup, teknik destek konusun da ise tüm imkanlarımızla, dün olduğu gibi bu gün ve her zaman üreticilerimizin yanında olmaya devam edeceğiz.

SAMSUN İLİNDE UYGULANAN MEYVECİLİK PROJELERİ VE AMAÇLARIMIZ

Dünya meyveciliğinde yeni modern üretim tekniklerinin kullanılmaya başlamasıyla birlikte ülkemizde de ihracat ve ithalat yapan firmaların bodur anaçlarla bahçe tesis etmeye başlamalarıyla ön plana çıkmıştır.

Ülkemizin önemli iki ovasına sahip Samsun ili meyveciliğe uygun olmasına karşın fındık ve şeftali haricinde bir çok ilden geri durumdadır. Bu bakımdan ilin meyvecilik potansiyelinin artırılması amacıyla Samsun İl Özel İdaresi Bütçesi imkanları kullanılarak modern meyvecilik uygulamalarına başlanmıştır.

Bu kapsamda 2003 -2006 yılları arasında;

- 1- Bodur Elma Projesi
- 2- Bodur Kiraz Projesi
- 3- Bodur Armut Projesi
- 4- Kiraz Projesi
- 5- Vişne Projesi
- 6- Ayva Projesi
- 7- Bağcılık Projesi
- 8- Ceviz Projesi
- 9- Çilek Projesi
- 10- Kivi Projesi
- 11- Ahududu Projesi
- 12- Böğürtlen Projesi, uygulamaya konulmuştur.

Uygulamaya Koyduğumuz Projelerde Amaçlarımız İse;

- 1- Maddi imkansızlıklar nedeniyle arayış içerisinde olan çiftçilerimize alternatif gelir imkanlarını göstermek,
- 2- İlimizdeki kapama meyve bahçe alanlarının artırılması,
- 3- Yeni modern üretim teknikleri ve materyallerin üreticilerimize tanıtılması
- 4- Ülkesel tarım politikaları gereği üretimi daraltılan ürünlerden tütün ve şeker pancarı alanlarının yeniden ilimiz ve ülke ekonomisine katkı sağlar duruma getirilmesi,
- 5- Sulama imkanı mevcut ve küçük parçalara bölünmüş arazilerin karlı bir üretim sahasına dönüştürülmesi,
- 6- Geçimini tarımsal üretimle sağlayan küçük aile

işletmelerinin hem kendi gelir düzeylerini yükselmelerini sağlamak hem de bunu yaparken ülke ekonomilerine katkılarını gerçekleştirmek,

7- Kırsal alandaki göçün önlenmesi, atıl işgücü ve hafif işgücünün bulunduğu yerde değerlendirilmesi,

8- Daha önceden bölgemizde üretimi yapılan fakat çeşitli nedenlerle yok olmaya yüz tutmuş bağcılığın tekrar bölgemiz ve ülke ekonomisine katkı sağlaması,

9- Tarımsal üretimin rakamsal artırılmasından çok; Son yıllarda klon anaçlarının kullanılması ile büyük devrim yaşanmış olup, bodur anaçlarla meyveciliğin yaygınlaşması ile; (**bodur elma, kiraz ve armut**)

* Birim alandan yüksek getiri sağlanması,

* Erken meyveye yatması,

* Tesis masraflarını kısa sürede amorti etmesi,

* Yüksek kalitede ürün vermesi,

* İhracata yönelik olması, gibi üstün nitelikler meyveciliği tarımsal ekonomide farklı bir platforma taşımıştır. Bu platformda Samsun İlinde yer almasını sağlamak,

10- Aile işletmelerinin kıştan çıkıp, tarımsal faaliyetlerini yoğunlaştırdığı ve finansal desteğe en fazla ihtiyaç duyduğu bir dönemde pazara girerek, işletmelerin mali açıdan rahatlamalarına yardımcı olmak (**çilek vs.**)

11- Bodur meyvecilik ve üzüksü meyvelerin yetiştiriciliği ile çocuk işgücünün ailelerce değerlendirilmesini sağlamak,

12- Sulanabilir alanları rantabil değerlendirmek,

13- Ürün periyodunu daha geniş zamana yaymak,

14- Sulama imkanı olmayan boş alanların değerlendirilmesi, (**Vişne vs.**)

15- Pazar değeri yüksek, ilimiz ekonomisinde yeri olan deveci armudunun bodur anaçlarla kısa sürede üretime geçmesini sağlamak,

16- Sahil kuşağında Fındık üreticilerine yeni gelir kaynakları yaratmak, (**ahududu, böğürtlen, kivi, trabzon hurması vs.**) hedef alınmıştır,

BU PROJELERİMİZDE ASIL HEDEF BELLİ HAVZALARDA BELLİ BİR ÜRÜN BAZINDA ÜRETİMİ YAYGINLAŞTIRARAK İÇ VE DIŞ PAZAR İSTEKLERİNE UYGUN ÜRÜNLER ELDE EDİLMESİDİR.

MEYVECİLİK PROJELERİ UYGULAMA ESASLARI

İl Müdürlüğümüzce; İlimiz Merkez ve İlçelerinde 2007 yılı Samsun İl Özel İdaresi Bütçesi imkanları kullanılarak uygulanması düşünülen meyvecilik projelerinde;

1- Proje Tespiti : Meyvecilikte demonstrasyon ve adaptasyon çalışmalarının sonuçları uzun süreler aldığından, bu çalışmalar yapılmadan hazırlanan projelerde; Bölgelerin ekolojisi ile bitki desenleri dikkate alınarak risk faktörleri minimize edilmeye çalışılarak proje hazırlanacaktır.

2- Proje Uygulama Yeri Tespiti : Projeyi hazırlayan İlçe Müdürlüğü konu uzmanı elemanların uygulanabilirliğine onay verdiği yerlerde ilgili Köy muhtarları ve çiftçilerinin talepleri dikkate alınarak yer tespiti belirli alanlarda projelerin tek köyde başlatılıp ileride toplu köy projelerine ve plantasyonlara dönüşebilecek yerleri seçilecektir.

3- Üretici Tespiti : Uygulanacak Projede üretici tespitinde Üretici Birliklerine kayıtlı çiftçilere öncelik verilecektir. Projeyi yürütebilecek imkanlara sahip (iş gücü, alet, ekipman, sulama, gübreleme v.s.) işletme giderlerini karşılayabilecek düzeyde ve sulama imkanı olan (bodur meyvecilik için) kişiler İlçe Müdürlüğünün ve Köy Muhtarının onayı ile tespit edilecektir. Meyvecilik projelerinde bir defa fidan alan üreticiye ve tespit edilen üst limiti aşmayacak şekilde ikinci defa fidan verilebilecektir. Şayet üst limitten fidan almışsa ikinci defa verilmeyecektir.

4-Fidanlardan Alınacak Katkı Payları :

Meyvecilik projelerinin daha sağlıklı yürütülmesi ve üreticilerimizin projeyi sahiplenmeleri amacıyla; dağıtılacak olan fidanlardan Proje Katkı payı adı altında satın alınan fidanın alım fiyatının % 20 - 30'u oranında fidan katkı payı alınacaktır.

5- Kapasite Tespiti : Projenin özelliğine göre arazi durumuna, çiftçinin talebine ve talebi karşılayabilme oranına bağlı olarak tespit edilecektir. Bodurlarda ve klasik anaç üzerine aşıli çeşitlerde köy ve vadi bazlı projelerde proje kapasitesi en az 30 dekar, üst sınır ise önü açıktır. Şahıslara verilecek fidan miktarı aşağıdaki gibi düzenlenecektir.

a) Klasik anaçlarla kurulan tesisler için:

Alt Limit = 2 da (20-100 adet)

Üst Limit = 10 da (300-500 adet)

b) Bodur anaçlarla kurulan tesisler için:

1- Elma için ;

Alt Limit = 1 da (200 adet)

Üst Limit = 4 da (800 adet)

2- B.kiraz, B.armut için;

Alt Limit = 1 da (80 adet)

Üst Limit = 4 da (320 adet)

c) Bağ Tesisleri için :

Alt Limit = 1 dekar (200-250 adet fidan)

Üst Limit = 4 dekar (800-900 adet fidan)

d) Çilek için:

Alt Limit = 0,5 dekar (1000-3000 adet fide)

Üst Limit = 2 dekar (10.000-12.000 adet fide)

e) Alt limitten başlanıp tüm ihtiyaçlar karşılandıktan sonra üst limite geçilecektir.

6-Proje Takibi ve Teknik Hizmetler:

İlgili İlçe Müdürlüğünce görevlendirilecek teknik elemanlar tarafından; proje başlangıcından bitiş tarihine kadar tüm teknik işlemleri (dikim, sulama, gübreleme, budama, zirai mücadele, hasat - ambalajlama v.s) kapsayacak şekilde yürütülecektir. Yürütücülüğü yapılan projelerle beraber İl Müdürlüğüne yazılı olarak 6. ve 12. ayda yazılı bilgi verilecektir.

1- Yapılan projede en az 2 teknik eleman görevlendirilecektir. Projede görevli teknik elemanların adı ve soyadları projede belirtilecektir.

2- İlçe Müdürlüklerinde meyvecilik projelerinde görevli teknik elemanların isimlerin bir üst yazıyla İl Müdürlüğü Çiftçi Eğitim ve Yayım Şubesine gönderilecektir.

3- Yapılan her bir projenin birer sureti Tarım İl Müdürlüğü Ç.E.Y şubesine gönderilecektir. Ayrıca istatistiki verilerin daha sağlıklı toplanması amacıyla ÇEY Şubesi tarafından hazırlanan formata uygun olarak uygulanan projelerin yeri, çiftçi adı, fidanın cinsi, anaçı ve kaç adet verildiği düzenli olarak Çiftçi Eğitim ve Yayım Şubesi meyvecilik birimine gönderilecektir.

4- Projenin uygulanması sırasında teknik desteğe ihtiyaç duyulması halinde İl Müdürlüğünden yardım istenecektir.

5- Tüm Meyvecilik projeleri uygulamalarında İl Müdürlüğünce hazırlanan uygulama esasları ve teknik şartlarına titizlikle uyulacaktır.

BODUR ELMA PROJESİ

Son yıllarda dünya elma yetiştiriciliği teknik bir devrim yaşamaktadır. Klon anaçların kullanımı ile başlayan yenilikleri; teknik yenilikler, kalitenin yükseltilmesi ve üretim maliyetlerinin düşürülmesi gibi yenilikler izlemiştir.

Elma ılıman ve özellikle soğuk ılıman iklim meyvesidir. Proje uygulanacak bölge bu kapsamda yer almaktadır. Kaliteli elma üretimi ilkesi düşünüldüğünde iklim önemli faktör olmaktadır.

Bodur meyvecilik aslında bir geometri kuralına dayanır. Kullanılan alanda daha fazla yüzey alan oluşturmak suretiyle birim alandan elde edilecek ürün miktarını artırma prensibini içerir. Maliyetlerin düşürülmesi ağaçların gelişiminin azaltılmayla yönelilen hedeftir. Bunu verim artışı ve daha erken meyveye yatma ile bahçelerin yoğunluk kazanması izler. Bu şekilde tesis edilen bahçelerde hasat dikim yapılan yıldan itibaren başlar. Bu şekilde masrafların kısa sürede amorti edilmesi sağlanır.

Ülkesel tarım politikası gereği üretimi daraltılan ürünlerden biride şeker pancarıdır. Proje uygulanan bölgeler üzerinde genelde şeker pancarı üretimi yapılan, sulama imkanı mevcut ve küçük parçalara bölünmüş araziler olup, karlı bir üretim için emek

yoğun zirai faaliyeti gerektiren yerlerdir.

Modern elma yetiştiriciliğinin en önemli özelliklerinden biride bodur anaç üzerine kurulmuş olmasıdır. Projemizde tam bodur anaçlardan olan M 9 klon anaçı kullanılmıştır.

Özellikleri; bodur ağaç olduğu gibi, çok değerli bodurlaştırıcı bir anaçtır. Sık dikim tesislerinde kullanılmaktadır. Zayıf güçte olduğundan ömür boyu desteğe ihtiyaç duyar. Bunun için projemizde telli terbiye sistemi uygulanmış ve uygulanacaktır. Dikim yılından itibaren meyveye yatar. Meyve verimi iyidir, kaliteli ve bir örnek meyve oluşturur.

18 aylık Bodur elma bahçesi hasadı görüntüleri/MERKEZ

Projelerde kullanılan çeşitler ve anaçlar ;

M9 anaçları üzerine **Vista Bella, Jersey Mac, Summerred, Gala grubu, Granny Smith elma çeşitleri** kullanılmıştır.

Bunlarda Gala gurubu ve Granny Smith ön plana çıkarılmaya çalışılmakta olup; Fuji ve diğer çeşitler için çalışmalar ve araştırmalarımız devam etmektedir.

Çeşit seçiminde;

1- Dış pazarda tüketilmekte olan çeşitlerde dikkate alınmış ve halihazırda dışarıdan ithal edilen bu çeşitlere ödenen dövizin ülkemizde kalması sağlanırken ileride ihracat imkanlarının oluşturulması planlanmıştır.

2- İç pazarın ihtiyaçları ve talep miktarı da göz önüne alınarak mevsimsel boşluğu dolduracak çeşitler de kullanılmıştır. Bu amaçla tesis edilen bahçelerde yazlık çeşitler tercih edilmiştir.

3- Bu çeşitlerin bir tercih nedeni de bölgemizde aşırı nemden dolayı oluşan mantari hastalıklara daha dayanıklı olmasıdır.

Proje uygulama alanları;

Kavak	(Kozansıkı, Kuzalan Merkez)
Çarşamba	(Hacılıçay, Yeniköseli, Ovacık, Beylerce)
Vezirköprü	(Çekalan, Yukarınarlı, Esen)
Havza	(Dereköy, Ortaklar , Demiryurt, Ilıca, Kamlık, Şeyhsafi)
19 Mayıs	(Kuşkayası, Esentepe, Ormancık, Merkez)
Yakakent	(Merkez, Karaaba, Yeşilköy)
Terme	(H.Mescit, Basaray, Sarayköy)
Bafra	(İlyaslı, Çulhakoca, Örencik, Çetinkaya)
Alaçam	(Kışlakonak, Taşgedik, Habilli, Merkez)
Merkez	(Çorak) köyleridir. Bu köylerde 320 çiftçiye 397 dekar bahçe tesis ettirilmiştir.

Projelerimizden beklenen faydalar ise:

1- Ülkemizin en büyük yatırımcı kuruluşlarından biri olan D.S.I tarafından inşa edilen göletler sayesinde sulama imkanına kavuşturulan alanların tarım sektörünün en karlı kollarından biri olan meyveciliğe kazandırılması ile hem sulama projeleri amacı doğrultusunda desteklenmiş olacak hem de modern meyvecilik kültürü için bölgede ilk adımlar atılmış olacaktır.

2- Pancar alanlarının daraltılmasında alternatif ürün deseni oluşturulmasına yardım edecektir.

3- Parçalanarak küçülmüş tarım arazilerinin yoğun üretimle karlı bir hale dönüşümleri sağlanacaktır.

4- Aile işletmelerinin gelir düzeyleri yükselterek göç arzuları kırılıp, köyde kalmaları özendirilmiş olacaktır.

5- İç pazarda oluşan mevsimsel boşluğu daraltmak suretiyle, üretim periyodu daha geniş bir sezona yayılacaktır.

6- İhracata yönelik talebi karşılayacak üretim alt yapısının hazırlanması meyveciliğin temelini oluşturacaktır.

12 aylık bodur elma bahçe görüntüsü/MERKEZ

Dikim yılı bodur elma bahçesi/KAVAK

15 aylık Bodur elma bahçesi/MERKEZ

18 aylık Bodur elma bahçesi hasadı

15 aylık Bodur elma bahçesi/MERKEZ

Dikim Yılı Bodur elma bahçesi/ÇARŞAMBA

18 aylık Bodur elma bahçesi hasadı görüntüleri/MERKEZ

2. yıl bodur elma bahçesi tesisi/KAVAK

Dikim yılı bodur elma bahçesi/ÇARŞAMBA

Dikim yılı bodur elma bahçesi/HAVZA

BODUR KIRAZ PROJESİ

Kiraz son yıllarda ihracatı hızla artan ve dış pazarda büyük itibar gören meyvelerin başında gelmektedir. Günümüzde pazarlama problemi olmayan ürünlerden birini oluşturmaktadır. Yüksek getirisi nedeniyle de üreticilerimiz tarafından oldukça rağbet görmektedir. Ancak modern üretimde ilk tesis masraflarının yüksek oluşu ve istenilen özellikteki fidan temininde karşılaşılan güçlükler çiftçilerimizi bu konuda çaresizliğe sürüklemektedir.

Amacımız modern üretim tekniğini uygulamak

Dikim yılı bodur kiraz fidanı/MERKEZ

suretiyle çiftçilerimize üretim için ilk hareketi kazandırmaktır. Bu amaçla bodur elma projesinde olduğu gibi bilhassa pancar ekim alanlarında sulama imkanı olan yerlerde alternatif ürün olarak devreye girmesi düşünülmüştür. İlimizin Karadeniz bölgesinin Rusya ve Baltık ülkelerine çıkış noktasında olması sebebiyle ihracat ürünü olarak yer alması planlanmıştır. Ayrıca bölgemizin iklim faktörleri dikkate alındığında ayrı bir mikro klimaya sahip Ladik İlçesi Akdağ üzerinde son turfanda üretimi olarak ta hedeflenmiştir.

Projelerde kullanılan çeşitler ve anaçlar;

Kavak, Bafra ve Havza ilçelerimizin sulamaya müsait tarımsal alanlarında Gisela 5 ve 6 anaçları üzerine; **Sweet Heart, Late Lory, Big Lory, Lory Bloom, Ziraat 0900, Lapins, Starks Gold** çeşitleri kullanılmıştır.

Çeşit seçiminde;

1- En çok ihracatı yapılan Ziraat 0900 ve tozlayıcı olarak, Starks Gold ve Lapins kullanılırken Sweet Heart da kendine verimli ve geççi bir çeşit olarak ön plana çıkartılmaya çalışılmıştır.

2- Bölgemizde olgunlaşma dönemindeki yağışlar dolayısıyla çatlamaya ve yola dayanımı olan çeşitler kullanılmaya çalışılmıştır.

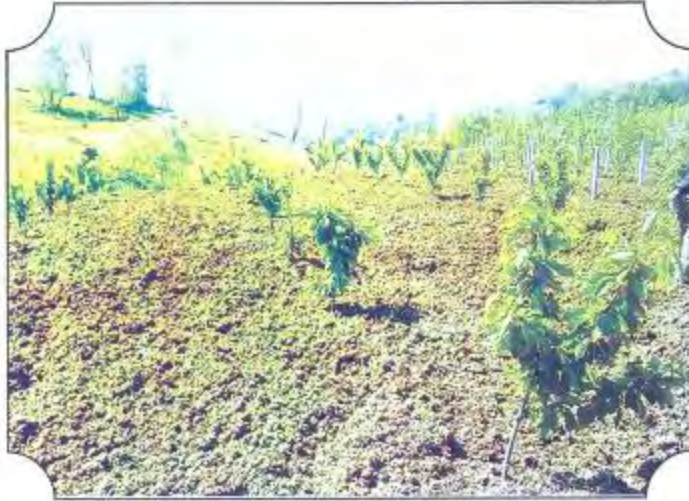
3- Tozlayıcılara dikkat edilirken kısmen hasat deseni oluşturmaya çalışılmış ve ayrıca farklı çeşitlerin buralara adaptasyonu gözleme alınmak istenmiştir. Bodur anaç seçiminde Gisela 5 kullanılmakla beraber olası problemlere karşı bu anaç dikkatle takibe alınmış, bölgemizde henüz tam yaygınlaşmadan bu problemler tespit edilerek üreticilerimizin olası zararlara karşı uyarılması planlanmıştır. Bu anacı henüz üreticilerimize tam güvenle öneremediğimiz gibi alternatif bodur anaçları da planlayarak önümüzdeki dönemlerde devreye sokup bölgemiz için en uygun anacı tespit etmeyi amaçlamaktayız.

Proje uygulama alanları;

Bafra	(Çetinkaya, Düzköy, Kolay)
Havza	(Dere, Kamlık, Ilıca)
Alaçam	(Taşgelik, Kışlakonak, Habilli)
Kavak	(Kozansıkı, Alaçam) köyleridir. Bu köylerde 171 çiftçiye 97 dekar bahçe tesis ettirilmiştir.

Projelerimiz beklenen faydalar ise;

- 1- Birim alandan yüksek getirisi sağlaması,
- 2- Erken meyveye yatması,
- 3- Tesis masraflarını kısa sürede amorti etmesi,
- 4- Yüksek kalitede ürün vermesi,
- 5- İhracata yönelik olması,
- 6- Pazar probleminin olmayışı,
- 7- Bodur olması nedeniyle kültürel işlemlerin kolaylaşması dolayısı ile işletme giderlerinin daha az olması.

Dikim yılı bodur kiraz bahçesi/MERKEZ

2. yıl bodur kiraz bahçesi tesisi/ HAVZA

2. yıl bodur kiraz bahçesi tesisi /HAVZA

Dikim yılı bodur kiraz/ MERKEZ

Dikim yılı bodur kiraz/ BAFRA

2. yılı bodur kiraz bahçesi/ MERKEZ

Dikim yılı bodur kiraz bahçesi / BAFRA

Dikim yılı bodur kiraz bahçesi / MERKEZ

BAĞCILIK PROJESİ

Üretim değerleri ile dünyada ilk beş ülke arasında yer alan Türkiye bağcılığının 21. yüzyılda temel sorun modernizasyondur. Bu kavram, ekonomik işletme büyüklüğünün belirlenmesinden başlayarak, iç ve dış Pazar değeri yüksek çeşitler ile bu çeşitlere uygun anaçların seçimi ve modern yetiştirme tekniğinin gerektirdiği tüm uygulamaları kapsamaktadır.

Bağcılık yapılan alanlarda ekolojik koşullar (toprak ve iklim) önem arz etmektedir. Toprak ve iklim faktörlerinin rantabl şekilde değerlendirilmesi sadece tarımsal üretimin rakamsal artışıyla sağlanamaz. Bir ürünün tarla yada bahçede üretiminden tüketicinin sofrasına gelene kadar geçen tüm evreler ayrı bir önem arz eder. Bu evreler zincirinde halkalardan biri eksik yada zayıf olursa tarımsal üretimden beklenen ekonomik fayda sağlanamaz. Bunun içindir ki mevcut

ekonomik koşulların tarımsal açıdan maksimum faydayı sağlayacak şekilde değerlendirilmesi gerekir.

Tüm bu hususlar göz önüne alınarak yapılan çalışmalar sonucunda; halen Orta Karadeniz Bölgesinin iç geçit bölgesinde sınırlı miktarda yapılmakta olan bağcılığı ilimiz Havza ve Vezirköprü ilçelerinde de yapılabilirliği araştırılmış olup; Flokseradan zarar görmüş bağ alanlarının yeniden canlandırılması gayesi ile yola çıkmıştır.

Bu proje ile bağcılığın rantabl olacağı alanlar tespit edilerek; geçimini tarımsal üretimle sağlayan küçük aile işletmelerinin gelir düzeylerini yükseltmesine ve kaliteli yaşamlarına sağlarken ülke ekonomisine katımları gerçekleştirilmeye çalışılmıştır.

Böylelikle dünyada ve Türkiye’de arz açığı olan sofralık çeşitlerin üretiminin artmasına katkı sağlayacaktır.

Projelerde kullanılan çeşitler ve anaçlar ;

Bağ alanlarında kullanılan anaçların asmaların verimi ve ürünün olgunlaşması üzerine doğrudan etkili olmaları nedeniyle uygun anaç seçimi büyük önem taşımaktadır. Floksera ve nematotlar ile bulaşık alanlarda mutlaka amerikan asma anacı kullanılması zorunludur.

Ülkemizde değişik toprak tiplerine adapte olabilen, kurağa, kirece, tuzluluğa, flokseraya ve nematotlara dayanımı ile çeşitlerle uyuma yetenekleri farklı olan çok sayıda anaç bulunmaktadır. Bu kriterler ışığında projelerde kullanılan anaç ve çeşitler şunlardır;

Anaçlar

5 BB
140 R
1103 P
110 R

Sofralık Beyaz Çeşitler

Amasya Beyazı
Hafızali
Razakı
Atasarısı
Yalova incisi
Narince (Yaprak-Salamura)

Sofralık Siyah Çeşitler

Alphonse laselle
Cardinal
Hamburg misketi

Çeşit seçiminde;

Yola dayanımı iyi, soğuk hava depolarında muhafazaya uygun ve raf ömrü uzun sofralık çeşitler ile yaprak salamura için beğenilen çeşitler dikkate alınmıştır.

Bunlardan Yalova incisi, Razakı, Narince ve Alphonse Lawella ilk etapta ön plana (sofralık siyah ve beyaz çeşitler) çıkartılmaya çalışılmıştır.

Proje uygulama alanları;

Havza (Dere, Kamlık, Ilıca)
Ladik (Şihli)
Vezirköprü (Meşeli, Pazarcı , Kızılcaören) köyleridir. Bu köylerde 76 çiftçiye 139 dekar alanda

bahçe tesis ettirilmiştir.

Projelerimizden beklenen faydalar ise;

- 1- Bağ kurulacak alanlar mevcut üretim deseninden daha karlı olacağı düşünülen yerlerde yapıldığından veya yapılacağından ekonomik getirisi daha yüksek olacaktır.
- 2- Yeni bir ürün deseni oluşturacağından tek yada sınırlı ürün desenine bağlı risk faktörleri azaltılmış olacaktır.
- 3- Sofralık üretim yanında taze yaprak ve yaprak salamura üretimi yapılması aile işletmelerine ek ekonomik destek sağlayacaktır.
- 4- En önemlisi ise büyük şehirlere göçü önlemeye yardımcı olacaktır.

Dikim yılı aşıllı asma fidanı/ MERKEZ

Bağda Beton direk tel çekimi/ VEZİRKÖPRÜ

Dikim yılı aşıllı asma/HAVZA

Dikim yılı aşıllı asma fidanı / HAVZA

Dikim yılı aşıllı asma fidanı ve meyvesi/ HAVZA

Dikim yılı aşılı asma / VEZİRKÖPRÜ

Fidan terbiyesinin gösterilmesi / HAVZA

ÇİLEK PROJESİ

Çilek meyve olarak son derece güzel albenisi olan bilhassa büyüklerin ve çocukların çok severek yediği bir meyve olup; tat ve aromasıyla kendine has özel yeri vardır. Besin değeri açısından bakıldığında yüksek miktarda içerdiği vitaminler (A, B, C) ve minerallerce (Ca, Fe) birlikte ön plana çıkmaktadır.

Zira daha önce kurulmuş çilek bahçelerinde sürekli çalışan yaşlı insanlarımızda önceden mevcut olan romatizmal rahatsızlıkların ve çeşitli ağrıların ortadan kalktığı kendilerince ifade edilmiştir. Bilindiği gibi kiraz meyvesi de iyi bir ağrı kesicidir. Çilek meyvesinde bulunan vitamin ve mineral maddelerin bilhassa kalp-damar sağlığı açısından son derece faydalı olduğu uzmanlarca söylenmektedir.

Çilek bahçesinde çok uzun dönem çilek bulabilmek mümkün olabildiği gibi nötr gün çeşitlerinde sürekli meyve bulmak mümkündür. Bu da böyle bir işletmeye sahip ailelerin sağlığı açısından son derece yararlıdır.

Çilek yoğun emek isteyen ve karlı bir üretim sektörü olan meyvecilikte finansman giderlerini en kısa sürede amorti ederek kara dönüştürebilen bir ürün olup; erken dönemde pazara girerek hem tüketiciyi hem de üreticiyi memnun etmektedir.

Aile işletmelerinin kıştan çıkıp, tarımsal faaliyetlerini yoğunlaştırdığı ve finansal desteğe en fazla ihtiyaç duyduğu bir dönemde pazara girerek işletmelerin mali açıdan rahatlamalarına yardımcı

olmaktadır.

Sulanabilen alanlarda son derece karlı bir üretim kolu olan çilekçiliği ilimizde yaygınlaştırarak hem üretim periyodunu genişletmek hem de atıl iş gücünü değerlendirmek planlanmıştır. Zira çilek üretiminde, bilhassa hasatta ağır iş gücü gerekmediğinden yaşlı insanlarımızdan faydalanarak, onların hala ne kadar işe yaradıklarını göstererek hayata olan bağlarını güçlendirme imkanı verecektir.

Çocuklarımızın çalışmaya başlaması ise kendilerine olan güveni artıracak, artık kendilerinin de bir işe yaramaya başladığı ve önemli kişiler oldukları psikolojisi ağır basacaktır.

Projelerde kullanılan çeşitler;

Bölgemiz ekolojik koşulları göz önüne alındığında neredeyse üç mevsim bahar yaşanan bir iklime sahiptir. Bu da çilek üretimi açısından son derece önemli ve büyük avantajlar oluşturmaktadır. Çilekler kısa gün ve nötr gün çeşitleri olarak yetiştirilebilmektedirler.

Kısa gün çeşitler gün uzunluğuna bağlı ürün verirken nötr gün çeşitler her dönem meyve verebilme özelliğine sahiptir. Bölgemizde her ikisinin de yetiştirilmesi uygundur.

Bu kapsamda **Camarosa, Kabarla, Fern ve Sweet Charlie** çeşitleri kullanılmıştır.

Çeşit seçiminde;

Sofralık, yola dayanıklı çeşitler tercih edilmiştir.

Projelerimizden beklenen faydalar ise;

- 1- Sulanabilir alanları rantabl değerlendirmesi,
- 2- Ürün periyodunu daha geniş zamana yaymak,
- 3- Atıl iş gücü ve hafif iş gücünü değerlendirmek,
- 4- Aile işletmelerine erken dönemde finansal kaynak oluşturmak,
- 5- Halkımızın ve işletme sahiplerinin düzenli ve sağlıklı beslenmesine katkıda bulunmak,
- 6- Modern meyvecilik üretimine geçişte örnek olmasıdır.

Dikim yılı malçlı çilek bahçesi / 19 MAYIS

2. yılı malçlı çilek bahçesi / ÇARŞAMBA

2. yılı malçlı çilek bahçesi / 19 MAYIS

2. yılı malçlı çilek bahçesi / ÇARŞAMBA

Çilekte malç çekimi / 19 MAYIS

Çilekte samanla malçlama / 19 MAYIS

Dikim yılı çilek bahçesi / 19 MAYIS

Çilek bahçesi / ÇARŞAMBA

2. yılı malçlı çilek bahçesi / MERKEZ

DİĞER PROJELERİMİZ

BODUR ARMUT PROJESİYLE;

Pazar değeri yüksek deveci armudunun bodur anaçlarla kısa sürede üretime geçmesini sağlayarak modern üretimi teşvik etmek;

Anaç ve çeşit seçiminde;

Tesis edilen bahçelerde muhafazası ve yola dayanımı olan; OHxF-333 ve BA-29 anaçları üzerine Deveci, Tosca, William ve Santa Maria çeşitleri kullanılmıştır.

Proje Uygulama alanları;

Bafra İlçesi (İlyaslı) köyü 12 çiftçiye 24 dekar alanda bahçe tesis ettirilmiştir.

Dikkat edilmesi gereken hususlar;

Armut elma yetiştirilebilen yerlerde yetiştirilebilir ancak elma kadar soğuğa dayanıklı değildir. Deveci çeşidinde mücadele daha dikkatli yapılmalıdır. Özellikle ölümcül hastalıklara karşı daha hassas davranılmalıdır. Bir diğer hususta deveci armuduyla kurulacak bahçelerin fazla rüzgar almayan bir bölgede kurulması gerektiğidir. Zira meyve yapısının iri olması nedeniyle fazla rüzgarlı havalarda meyveler hasattan önce dökülebilir. Bir diğer konuda hasat zamanına dikkat edilmesi olup, iklimterik bir ürün olduğundan hasattan sonra olgunlaşma devam eder ve yeme olumuna gelir. Erken hasat kaliteyi düşürür.

TRABZON HURMASI PROJESİYLE

Her yönüyle mükemmel bir meyve olan Trabzon hurması yeteri kadar tanınmaması ve tüketim alışkanlıklarının oluşmaması nedeniyle hak ettiği pazarı ve pazar değerini maalesef bu güne kadar bulamamıştır. Önemli bir ihraç ürünü olabileceğini de düşündüğümüz ve bölgemizde optimum yetiştirme koşullarını bulabilen bu meyvemiz günün birinde mutlaka hak ettiği yeri alacaktır. Bu görüşümüzü 19 Nisan 2006 tarihinde TÜSİAD - III. Girişimcilik kongresi çerçevesinde düzenlenen TÜSİAD - ODTÜ - Genç Girişimciler Topluluğu " İş Fikri Yarışması"nda Trabzon hurması ürünleri adlı projesiyle birinciliği Mehmet Emin Efeoğlu'nun alması doğrulamaktadır. Amacımız

findık aralarında mahsur kalmış bu cennet elmasını kapama bahçeler halinde ön plana çıkartarak gerek iç pazarlarda bu meyveyi bilmeyen halkımızın ve gerekse diğer ulusların damak zevklerine sunmak ve önemli tarımsal getirileri olan ürünler arasında yerini almasını sağlamaktır.

İlimizde kapama bahçe olarak tesisi edilen ilk bahçedir.

Anaç ve Çeşitler;

Yabani çeşit üzerine aşılı Hachiya çeşidi kullanılmıştır.

Uygulama alanı;

Terme İlçesi Akbucak köyünde 2 çiftçiye 10 dekar alanda bahçe tesis ettirilmiştir.

Dikim Yılı T. Hurması bahçesi ve meyvesi / TERME

Dikim Yılı T. Hurması bahçesi ve meyvesi / TERME

KİVİ PROJESİYLE;

Bölgemiz için spesifik bir ürün olması gereken kivi'nin yıllardır üreticilerimiz tarafından yeterli ilgiyi görmemesi nedeniyle proje kapsamına alınarak benimsetilmesi amaçlanmıştır.

Projede kullanılan çeşitler;

Tesis edilen bahçelerde Hayward, Matua-

Tomouri çeşitleri kullanılmıştır.

Proje uygulama alanı;

Çarşamba (Saraçlı, Eğrikum, Çınarlık)

Merkez (Çatalarmut) köyleridir. Bu köylerde 46 çiftçiye 127 dekar alanda bahçe tesis ettirilmiştir.

Dikim yılı kivi bahçeleri / SALIPAZARI

CEVİZ PROJESİYLE;

Dekara ilk tesis masrafı az ancak çok uzun yıllar düzenli bir gelir getirecek olması, kırsaldaki toprakların heyelan ve erozyonla kaybolmasının önlenmesine yardımcı olması ve göç veren bölgede aile işletmelerine ekonomik olarak katkı sağlamaya yönelik amaçlar içermesi nedeniyle uygulamaya konulmuştur.

Projede kullanılan çeşitler;

Şebın, Bilecik ve Kaman çeşitleri tercih edilmiştir.

Uygulama alanı;

Merkez (Yayla) köyünde 350 dekar alanda 41 çiftçiye bahçe tesis ettirilmiştir.

AYVA PROJESİYLE;

Anaç ve Çeşitler;

Yabani ayva anacı üzerine aşılı ekmek ayvası çeşidi kullanılmıştır.

Proje uygulama alanı;

Ayvacık İlçesinde (Karşidöngel ve Esenyurt) köyleridir. Bu köylerde 17 çiftçiye 17 dekar alanda bahçe tesis ettirilmiştir.

ÜZÜMSÜ MEYVELER PROJESİYLE;

Arz açığı olan üzünsü meyvelerin üretimini artırmak ve özellikle ana geliri fındık getirisi olan aile işletmelerine fındık haricinde ek gelir kaynağı oluşturmak hedeflenmiştir.

Projede Kullanılan çeşitler ise;

Böğürtlen yetiştiriciliğinde Bursa 1-2, ahududu yetiştiriciliğinde Heritage çeşitleri ile bahçeler kurulmuştur. Kısaca çeşit özellikleri ise şöyledir :

Bursa1- Sürgün gelişimi kuvvetli, bol verimli bölgeye adaptasyonu iyi olmuştur. Meyveleri uzunca silindirik, siyah renkte, iri, ekşi tatlı ancak üzümçükler

bazen homojen olgunlaşmamaktadır. (olgun meyvede kırmızı üzümçükler gözüküyor)

Bursa 2- Bursa 1 den daha az kuvvetli gelişmiştir. Bölge için önerilebilir. Meyveleri yuvarlak, siyah renkte Bursa 1 den daha az ekşi ve aromalı.

Uygulamaya koymayı düşündüğümüz diğer bir çeşitte Jumbo dur.

Heritage : Meyve rengi açık kırmızı, orta tatlı, tanelenme yok Sürgün gelişimi çok iyi olup, dik ve kuvvetli sürgünlere sahip.

Uygulama alanı;

Salıpazarı ilçesi köylerinde 48 çiftçiye 59 dekar alanda bahçe tesis ettirilmiştir.

Ahududu reçeli ve meyvesi

Böğürtlen bahçesi / SALIPAZARI

Böğürtlen bahçesi / SALIPAZARI

VIŞNE PROJESİYLE;

Sulama imkanı olmayan boş alanların, tütün alanlarının sanayilik ve sofralık değeri olan vişne ile değerlendirilmesi ve vişne üretim bölgelerinin oluşturulması ile aile işletmeciliğine ek kaynak yaratılması amaçlanmıştır.

Projede kullanılan Anaç ve çeşitler;

Mahlep anacı üzerine Kütahya çeşidi kullanılmıştır. (Alternatif anaç üzerine aşıllı fidan teminindeki güçlük mahlep anacı seçimini zorunlu kılmıştır)

Uygulama alanı;

Asarcık	
Bafra	(Çetinkaya)
Ladik	(Karaapdal, Yuvacık)
Merkez	(Gökçepinar, Düzardıc)
19 Mayıs	(Kuşkayası, Ormancık, Engizli, Çetiripinar),
Yakakent	(Kozluk, Kayalı, Merkez) köyleridir.

Bu köylerde 251 çiftçiye 715 dekar alanda bahçe tesis ettirilmiştir.

KIRAZ PROJESİYLE;

Tütün üretim alanları daraltılan köylerimizde sulama imkanın kısıtlı olması nedeniyle uygun alanlarda tütüne alternatif ve tütün ekim alanı daralan üreticilerimize ek bir ekonomik kaynak oluşturmak maksadıyla düşünülmüş projelerdendir.

Projelerde kullanılan Anaç ve çeşitler;

İhracata uygun ve iç pazarda iyi fiyatla satılabilecek, yola dayanıklı, bölge ekolojisine adapte olmuş, çatlama oranı düşük, Kuş kirazı anacı üzerine Ziraat 0900, Van ve Lambert çeşitleri ile bahçeler tesis ettirilmiştir. (Kuş kirazı anacı üzerine aşıllı çeşitlerle yapılan fidan üretiminde aranan vasıflardaki çeşit sayısındaki yetersizlik çeşit seçimini sınırlandırmıştır.)

Proje uygulama alanları;

Bafra	(Düzköy)
Merkez	(Tekkiraz, Gölalan, Başkonak)
Kavak	(Mahmutbeyli, Divanbaşı)
19 Mayıs	(Ormancık, Çepinler, Ç.pınar, Kuşkayası, Beylik, Düzköy, Tepeköy) köyleridir. Bu köylerde 260 çiftçiye 326 dekar alanda bahçe tesis ettirilmiştir.

SAMSUN MEYVECİLİĞİ İÇİN GELECEĞE DÖNÜK PLANLARIMIZ

İlimiz Ladik İlçesi Akdağ üzerinde ve oldukça yüksek rakımlı bölgelerinde son turfanda kiraz üretimi ile yediveren çilek çeşitleri ile de kış mevsimi dışında diğer zamanlarda çilek üretimini projelendirerek devreye sokmayı planlamaktayız.

Bu amaç doğrultusunda

yaptığımız ön etüt çalışmalarında doğal florada bulunan yabancı kirazlarla kültüre alınmış bazı kiraz çeşitlerine rastlamamız bu fikrimizi destekler niteliktedir. Ayrıca yaşamlarını o bölgede geçiren insanlarla yaptığımız görüşmeler ve toplantılar ve özellikle yaşlı insanların verdiği bilgiler risk faktörünü minimize edebileceğimiz alanlar bulmamızda yardımcı olmuştur.

Üretimini düşündüğümüz çeşitler netlik kazanmamakla birlikte, 0900 Ziraat, Sweet Heart, Late lory gibi geçici kiraz çeşitleri olup, oldukça yüksek rakımlı kuzey yamaçlarda üretimini gerçekleştirip hasat dönemini geriye atarak kirazın olmadığı bir dönemde pazara girmesini ve yüksek fiyat bulmasını beklemekteyiz.

Düşündüğümüz bölge alan olarak yüksek üretim potansiyeline sahip olup, ileride

Soğanlı Köyü / LADİK

oluşabilecek üretim miktarlarına bağlı olarak modern muhafaza koşulları oluşturulduğunda üretimden 3-4 hafta sonrada pazara girme imkanını sağlayacaktır.

Aynı bölgede nör gün çilek çeşitleriyle üretime geçip çok soğuk dönemler dışında kalan zaman periyodunda üretimini sağlayarak uzun bir zaman diliminde pazara girmesini sağlamak

bir diğer planımızdır.

Ayrıca ilimizde şeker pancarı ve tütün alanlarının daraltılmasıyla boşalan arazilerin bir kısmının değerlendirilmesinde düşündüğümüz bir üretimde bağcılık olup, bu maksatla Ladik İlçemiz Şihli Köyü ve Merkez Çorak Köyünde kurduğumuz demonstrasyon sonuçlarına göre bu alanlara girmeyi ve bağcılığı yaygınlaştırmayı düşünmekteyiz. Ayrıca yürütülmekte olan projelerimiz kontrollü bir şekilde devam edecek olup, daha olumlu bulunanlar finansal kaynak miktarına bağlı olarak genişletilecektir.

Her Zerresinde Şehitlerimizin Kanı Olan Bu Vatan Topraklarında bitkisel de olsa bir canlının yetişmesinde bir miktar emeğimizin olması bizleri mutlu edecektir.

MEYVECİLİKTE HASAT KRİTERLERİ

Modern meyve yetiştiriciliğinde üreticilerin dikkat etmesi gereken bir hususlardan biride hasat döneminin çok iyi bir şekilde tespit edilmesidir. Zamanında hasat edilmeyen ürünlerde ürünün gelişme ve olgunlaşmasında, üstüne üstlük albenisiz olması nedeniyle pazarlama dönemlerinde kalite kayıplarına neden olacaktır. Bu da üreticiler tarafından istenmeyen bir durumdur.

Hasat olumundaki bir meyve normal tat ve lezzetini almış veya bitkiden ayrıldıktan sonra normal tat ve lezzetini alıp yeme olumuna oluşabilmek için gerekli olgunlaşma olaylarını sürdürebilecek durumdadır. Hasat edilen meyve hızla olgunlaşır. Yetiştirici hasat edeceği ürünün gelişme ve olgunlaşma durumunu değerlendirirken, pazarlama dönemi sonunda yüksek kaliteli kalabilmesinin veya yüksek kaliteye ulaşmasını düşünür. Bu arada pazarlama koşullarını pazarlama süresinin uzunluğunu da göz önüne alır.

Genel olarak meyvelerde hasat geçtikçe olgunluk ilerler, kalite yükselir, ancak dayanma gücü azalır. Yetiştirici, bu iki değişim arasında bir uzlaşma noktası bulur. Burada ise yakın pazarlara daha olgun meyveleri gönderirken, uzak pazarlara daha dayanıklı ve daha iyi korunmuş meyveleri gönderir.

Meyvelerde hasat zamanı biyokimyasal değişimlere dayanır. Bu nedenle meyvelerde hasat zamanının saptanması daha zordur. Burada, meyvenin olgunlaşmasına paralel ilerleyen ve bu nedenle, belirli aşamaları belirli bir olgunluk durumuna özdeş olabilen değişimlerden yararlanır. Bu özelliklerin kullanışlılıkları tür ve hatta çeşitlere göre değişir. Bu ölçütler yardımıyla belirli bir hasat olgunluğundaki meyvenin hasat sonrasındaki gelişmesi veya depolandığında depodaki davranışları doğru

olarak tahmin edilebilir. Ancak hasat olumunu saptanmasında birden fazla ve kullanış özelliklerin gelişmeleri izlenir ve ortalaması alınır.

Hasat şekli meyvelerin yapılarına göre ik şekilde yapılır.

1- Ağaç üzerindeki tüm meyveler bir defada toplanacaklarsa; bahçe veya bir örnek parseller için, tek bir ortalama hasat zamanı saptanır. Bu hasat zamanı, hasat süresinin ortasına gelecek şekilde hasada başlanılır ve bitirilir.

2- Hasat ağaçlar birkaç defa elden geçirilerek tamamlanacaksa, yeterince olgun meyveleri seçebilmeleri gerekir.

Meyvelerin olgunluk durumu; **irilik ve şekil renk ve parlaklık vb. gözle görünür özelliklere** göre belirlenir.

HASAT ZAMANININ SAPTANMASI

Uygun hasat zamanının tespitinde ürünün **fiziksel, kimyasal, fizyolojik ve meteorolojik nitelikleri** kullanılmaktadır. Bu ölçütler kısıtlı olup;

- 1- Tür ve çeşitlere,
- 2- Ekolojiye,
- 3- İklim,
- 4- Bakım İşlerine (Sulama, Gübreleme vb.) göre değişmemektedir.

Kullanışlı ölçütlerde hasat olumuna rastlayan aşama, çok belirgin olmalı ve kolay saptanmalıdır. Oysa birçok ölçütte bu durum sağlanamaz. Bu nedenle bir bölge için uzun yıllardan sonra, belirli bir hasat olumu ölçüğü ortalama değeri bulunabilir ve bu değer diğer ekolojilere göre az çok farklı olur. Kullanılan ölçütler her yıl geçerli olmalıdır. Ayrıca bakım işlerinden de etkilenmemeli veya bu etki bilinerek düzeltme yapılabilir.

Bazı Meyvelerin Hasat Kriterleri ise şöyledir;

YAZLIK ELMALARDA:

en kullanışlı hasat kriteri **meyve zemin rengidir**. Vistabella, Jersey mac gibi erkenci elmalarda diğer olgunluk parametreleri yerine meyve kabuk rengi ölçütünün kullanılması yeterlidir.

Yazlık çeşitlerde **hasat tek seferde değil, iki üç seferde** yapılmalıdır.

Üst renk %30-50 arasında ise hasat yapılabilir.

ÜZÜMLERDE: hasat kriteri olarak SÇKM miktarı, olgunluk oranı, salkım sapının şişkinleşip sararması dikkate alınır.

Suda Çözünür Kuru Madde Miktarı;

Erkenci çeşitlerde %12 - 13 diğer çeşitlerde %16-17 civarında iken hasat başlamalıdır. Bu değer % 20'nin üzerinde ise derhal üzümler toplanmalıdır.

Bahçe içinde ilk olarak sofralık çeşitler, daha sonrada şaraplık çeşitler hasat edilmelidir. Hasada öncelikle sürgün dibindeki salkımlardan başlanmalıdır. Erken hasatta dane ekşi olur ve verim az olur.

KIRAZ VE VIŞNEDE: hasat kriteri olarak **üst renk, zemin rengi ve SÇKM** kullanılır. Vişnelerde titre edilebilir asitlik miktarı da önemlidir. Ayrıca meyvenin saptan ayrılması da kullanılan kriterlerdendir.

0900 Ziraat gibi koyu kırmızı kirazlarda ise üst renk olgunluğu gösterir. Yüzeyin tümüne yakını kırmızı-pembe olmalıdır. Bu tip kirazlarda üst renk oluşumu sıcaklığa bağlıdır. Kirazlarda hasat döneminde ağırlık artışı sürdürülür. Bu yüzden çatlama tehlikesi yoksa sert etli kirazlar geç hasat edilmelidir.

BÖĞÜRTLEN VE AHUDUDUDA: en önemli hasat kriteri tam renklenme ve saptan kolayca kopmadır.

ÇİLEKLERDE: hasat kriteri meyve üst renk dikkate alınır. Çilekler tam kızarmadan veya yüzeyin ¾ kızarmış geri kalan kısmı sarı iken toplanmalıdır. İleri derecede olgun meyveler hasad edilirse meyvelerin yola dayanımları iyi olmaz. Ancak sanayide kullanılacak ise tam olgun olarak hasat edilmelidir.

ŞEFTALİDE: hasat kriteri olarak zemin rengi ve et sertliği dikkate alınır. Bunlardan başka meyve iriliği, çekirdek ayrılması, SÇKM gibi kriterlerde kullanılır

Beyaz etli çeşitlerde yeşil renk açılır.

Sarı etlilerde saman sarısına döner.

Et sertliği şeftalide yanaklarda hasat zamanında 7-8 kg civarında olmalıdır. Meyvenin daha önce olgunlaşan uç kısımlarında ise sertlik 2-3 kg kadar olmalıdır. Şeftalide ağırlık artışı hasat devresinde de devam eder.

MEYVELERİN HASADI

Yukarıda bahsedilen hususlar ışığında hasada gelmiş meyvelerde dikkat edilmesi gereken bir diğer hususta meyvelerin toplanmasıdır. Meyveler hasadında en pratik yöntem avuç içerisine alınarak hafifçe büküldükten sonra yukarıya doğru itildikleri zaman dallarından kolaylıkla ayrılıyorsa hasat zamanı gelmiş demektir. Olgunlaşmamış meyveler bu durumda kopmazlar ve çoğunlukla sap veya dalcık kırılır.

Yukarıdaki kriterler denendikten sonra hasat zamanı gelmiş ise hasat işlemine geçilir.

Hasatta dikkat edilmesi gereken hususlar;

- * Yağışlı havalarda hasat yapılmamalıdır.
- * Meyve daldan koparılırken dallara çarpılmamalı ve yavaşça toplama kaplarına konmalıdır.
- * Meyve parmakla sıkılmamalı, tırnak ve yüzükle çizilmemelidir.
- * Kullanılan toplama kapları ve kasalar pürüzsüz olmalı, içinde meyveyi zedeleyebilecek çivi uçları gibi çıkıntılar bulunmamalıdır.
- * Kaplar ve kasalar aşırı doldurulmamalı ve gölgeye bırakılmalıdır.
- * Hasat işleminde deneyimli işçiler kullanılmalıdır.

En küçük bir yaralama veya bere bile meyvenin dayanma gücünü azaltır. Çeşitli hastalık etmenlerinin girişini kolaylaştırır. Hasat esnasında meyveler bir yumurta olarak kabul edilmesi gerekir. Unutulmaması gerekir ki **"Bir çürük meyve bir sandığı bozar."** Bütün bu hususlar göz önüne alınarak hasatta azami özen gösterilmelidir.

SAMSUN BÖLGESİNDE MEYVECİLİKTE YENİ BİR AÇILIM; MEYVECİLİK HAVZALARI

Burhan HEKİMOĞLU
Ziraat Mühendisi

Mustafa ALTINDEĞER
Ziraat Mühendisi

Türkiye'de 18 milyon hektar tarım arazisi ve yaklaşık 3,1 milyon tarım işletmesi vardır. Türkiye'de tarımsal yapının iyileştirilmesi hedefindeki temel unsur öncelikle işletme büyüklüğü kavramında aranmaktadır. Türkiye'de mevcut tarım işletmelerini belirli büyüklüğe getirdiğimizde; karlı olacak ve rekabet edebilecek işletme büyüklüğü bölgelere göre değişmekle birlikte kuru tarım alanlarında 200 dekar, sulu alanlarda 100 dekar olması gerektiği tahmin edilmektedir. Buna göre hesaplırsak Türkiye'de 1,5 milyon işletme olması gerekir. Bu işletmeler örtü altı ve diğer tarımsal faaliyetler yapan 450 bin işletme ilave edildiğinde, Türkiye'nin olması gereken işletme sayısı 2 milyon olarak hesaplanmıştır.

Ülkemizde tarım işletmelerinin sayısal fazlalığı, dağınık ve küçük olması teknoloji kullanımını kısıtlamakta ve buna bağlı olarak birim alanda alınan verim de düşük kalmaktadır. Ayrıca küçük alanlarda yapılan üretim faaliyetleri geçimlik yada yarı geçimlik faaliyetlerdir. Türkiye tarım sektörünün diğer bir sorunu tarımsal üretim planlaması olmamasına bağlı olarak tarım-sanayi entegrasyonunun eksikliğidir.

Tarım sektörünü daha fazla katma değer üretir hale getirmek için teknoloji kullanımını artıran, talebe göre üreten, verimliliği gözeten, tarımsal üretim ve pazarlama anlayışını birlikte düşünen bir organizasyon oluşturulmalıdır. Ayrıca üretimin altyapısını hazırlayan, çiftçinin ve yatırımcının eğitimini sağlayan, teşvik eden, kontrol eden ve standartlara uygunluğu denetleyen bir sistem olan Tarım havzaları sayesinde yatırım yapacak tarım müteşebbislerinin önü açılacaktır. Tarım havzaları ile toprak ve su kaynakları, çevre ve biyoçeşitlilik korunacak ve geliştirilecektir.

Tarım havzaları; tarımsal faaliyetlerin belirli bir plan dahilinde yoğunlaştırılacağı ve entegre bir şekilde yürütüleceği bir veya birkaç köy, ilçe, il sınırı veya bölge sınırları içinde ekolojik ve sosyo-ekonomik şartlar itibarıyla benzerlik ve bütünlük gösteren tarım bölgeleridir.

Ülkemizde ve Samsun bölgemizde uygulanabildiği takdirde Tarım havzalarıyla; Tarımsal üretimde verimliliği artırmak ve tarımsal yatırımı teşvik etmek, ürün kalitesini ve standardını yükseltmek, modern tarım işletmelerinin kurulmasına öncülük etmek, ulusal ve uluslar arası seviyede rekabete dayalı büyük ölçekli tarımsal üretimi gerçekleştirmek, özendirmek, yaygınlaştırmak, fiziksel ve sosyal altyapıyı oluşturmak suretiyle uygun alanlarda tarımsal üretim ve yatırım için cazibe merkezleri oluşturmaktır.

Tarımsal faaliyetleri ve tarımsal desteklemeleri havzalar bazında yoğunlaştırarak Türkiye'de bir üretim planlamasının yerleştirilmesi ve AB normlarında işletmelerin sayısının artırılması hedeflenmiştir. Tarım havzalarının stratejik amaçları; tarımsal planlama, sürdürülebilir kaliteli üretim, tarım arazilerinin korunması, üretici örgütlerinin etkinliği, kaynakların öncelikli alanlarda etkin kullanımı ve tarımsal üretimde AB normlarını yakalamaktır. Tarım havzalarıyla; Ülkemizde ve Samsun bölgemizde üretim ve ürün deseninin tam olarak belirlenmesi, Tarımsal hizmetlerin sözleşmeli olarak üretimi, girdi temini, üretici örgütlenmeleri eğitimi, veri tabanı oluşturma yönünde alt yapı geliştirilecektir.

Uygulanabildiği takdirde havzalarda aynı zamanda gıda sanayi üretimi için gerekli olan kaliteli hammadde ihtiyacının karşılanma garantisini sağlamak için mekanizmalar geliştirilecektir. Tarımsal ürünlerimizin dünya piyasalarında rekabet gücü kazanmaları açısından marka oluşturmaları gerekmektedir.

Son yıllarda Samsun ilinin; sürdürülebilir tarımı, tarımsal verimliliği ve üretimde rekabet edebilirliğini artırabilmek için atılan önemli adımlardan biride tarım havzalarının temelini oluşturacak olan kapama meyve bahçesi tesisi ve bodur meyve yetiştiriciliğidir.

Samsun ilimizde Sebze tarım havzaları ovalarımızda doğal olarak oluşmuştur. Ancak bölgemizde meyvecilik fındık hariç Merkez ilçede kürtün ırmağı boyunca uzanan vadi kapama meyve bahçeleri ile mert ırmağı boyunca uzanan bölgedeki kapama meyve bahçeleri içinde dar bir alana sıkışıp kalmıştır. Bunun yanında sadece Çarşamba ilçesinde düzenli ve kaliteli şeftali bahçeleriyle iyi bir plantasyon oluşturulması meyvecilik tarım havzaları oluşumuna katkı sağlamıştır.

Samsun Tarım İl Müdürlüğü Tarım havzaları oluşturulmasının önemini daha önceden belirleyerek bütün ve fındık alanları daraltılması projeleri kapsamında Bakanlık kaynakları başta olmak üzere İl Özel İdare kaynaklarından ve Sosyal yardımlaşma-dayanışma fonundan önemli miktarlarda kapama meyve bahçesi tesis edilmiştir. Bu bahçeler tesis edilirken ileride meyvecilik tarım havzası olabilecek bölgeler dikkate alınmıştır. Özellikle 2005-2006 İl Özel İdare kaynakları kullanılırken bu konuya azami dikkat gösterilmiştir. Aynı hassasiyetin 2007 yılı yatırımlarında da süreceği inancındayız. Samsun ilimizde meyvecilik alanında bu değişim sağlanabilirse yukarıda saydığımız ekonomik gelir başta olmak üzere her açıdan tarım havzalarının faydaları orta vadede üreticimize yansıyacaktır.

Bu havzalara örnek olabilecek bölgeler:

- 1- Havza Dereköy Baraj Havzası
- 2- Bafra Kolay-Derbent baraj Havzası
- 3- Kavak Mert ırmağı Havzası

Ayrıca Özel sektörde kendi imkanlarıyla büyük meyve plantasyonları oluşturmuşlardır. 19 Mayıs ilçesi Çandır köyünde SAMMEY adlı özel şirketin kurduğu karışık meyve bahçesi başta olmak üzere Çarşamba ilçesinde kurulan çok büyük kivi bahçesi gibi modern kapama bahçeleri buna örnek verilebilir.

Ülkemiz ve Bölgemizde Meyvecilik :

Ülke olarak meyve üretim miktarında birçok üründe ilk sıralarda yer almamıza rağmen, verim, dış satım ve kişi başına tüketim miktarlarında çok gerilerde olduğumuz bir

gerçektir. Türkiye'de üretilen ortalama 12-13 milyon ton meyvenin ancak 1 milyon tonu civarında bir kısmı ihraç edilebilmekte ve bu da toplam üretimin %8'ini oluşturmaktadır. Hatta, Dünyada monopol durumunda olduğumuz Fındık hariç diğer meyve türlerinde ihraç oranı üretimin %3-5'ini geçmemektedir. Üretilen ürünlerin bölgemiz için önemli olanlarını üretim yapısı, yıllara göre değişim yönüyle şu şekilde irdelenmek mümkündür.

Türkiye genelinde meyve üretimi yapılan alanlar daha önceki yıllarda tarım alanlarının %5'ini oluşturmakta iken bugün %10,2'ye yükselmiştir. TR83 Samsun alt Bölgesinde ise bu oran %7'dir. Yani TR83 Samsun alt Bölgesinde meyve üretimi yapılan alanların tarım alanlarına oranının Türkiye ortalamasına göre düşük olduğu görülmektedir.

Seçilmiş Meyveler	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Elma	13.248	13.365	14.827	14.830	14.564	14.060	14.905	13.510	16.826	13.645
Armut	8086	7985	8940	9034	9206	9255	9055	8197	8526	9104
Erik	2927	3351	2678	3653	3950	4021	4285	4333	4302	5035
Fındık	45.554	35.119	42.066	48.394	52.143	46.968	44.185	65.424	55.087	53.786
Ceviz	1764	1469	2106	2172	2230	2337	2331	2472	2538	2905
Çilek	370	240	385	305	323	518	918	816	446	1125
Şeftali	8047	5716	4527	12.848	12.950	14.621	18.190	19.127	18.027	22.571
Kiraz	2364	2350	2924	2661	2559	3183	3029	3100	2841	3097
İncir	1952	1920	2144	2163	2216	2228	2162	2052	2249	2461
Dut	1506	1524	1703	1815	1465	1719	1720	1712	1828	2010
Vişne	549	444	605	602	603	668	679	682	629	723
T. Hurması	173	203	228	245	345	472	439	473	466	556
Kivi					5	6	8	18	32	151

Toplam meyve ağaç sayısı bakımından ülkemiz toplam meyve ağaç sayısı 644.542.000. TR83 Samsun alt Bölgesinde ise 48.153.189 olup, bu bölgenin toplam meyve ağaç sayısı ülke ağaç sayısına oranlandığında yaklaşık % 7,5'e tekabül etmektedir.

Meyve Üretimi yönünden kıyaslama yapacak olursak 2003 yılı Türkiye meyve üretimi 13.141.370 ton iken TR83 Samsun alt Bölgesinde ise üretim 308.647 ton'dur. Yani ülkemizde üretilen meyvelerin %2,3'ü TR83 Samsun alt Bölgesinde üretilmektedir. Bölgede meyve üretim alanlarının tarım alanlarına oranı karşılaştırıldığında %19,7 ile Samsun ilk sırada, %3,8 ile Tokat ikinci, %2 oranla Çorum üçüncü, %1,7 ile Amasya son sırada yer almaktadır.

Toplam meyve ağaç sayısı olarak TR83 Samsun alt Bölgesinde 41.169.273 ile Samsun ilk sırada, Tokat 3.236.041, Amasya 2.052.197 ve Çorum 1.695.738 ile son sırada yer almaktadır. Meyve üretimi bakımından 123.979 ton ile Samsun ilk sırada yer alırken 75.220 ton ile Amasya ikinci, 69.189 ton ile Tokat üçüncü, 40.259 ton ile Çorum son sırada yer almaktadır. Bu bölgede taş çekirdekli meyveler yaklaşık % 31,5 ile ilk sırada, % 27,2 ile yumuşak çekirdekli ikinci sırada, % 21,2 ile sert kabuklular üçüncü ve % 20,1 ile üzüm meyveleri son sırada yer almaktadır.

Ülkemiz de Tarım sektörünü geliştirmek, iyileştirmek, çiftçimizin gelir düzeyini ve refah seviyesini

yükseltmek için Tarım Politikasında bir dizi yenilikler uygulamaya konulmuştur. Bu uygulamalar çerçevesinde öncelikle Türk Tarımında destekleme sistemi değiştirilmektedir.

Bu kapsamda 2007 Ocak ayında Tarım ve Köylüleri Bakanımız "Türkiye'nin bütün üretim havzalarında yetiştirilen ürünlere eşit miktarda destek verildiğini söyleyerek, bunun mutlaka farklılaştırılması gerekiyor. Türkiye'nin hangi bölgesinde yüksek verimlilikte hangi ürün yetişiyorsa, alternatifleriyle o ürünü yüksek oranda destekleyeceğiz. Eğer verimsiz yerde, verimsiz bir ürün üretiliyorsa ona daha az destek vereceğiz. Bu kapsamda 'Havza Bandı Üretim Destek Projesi'ni 2007'de hayata geçireceğiz" demiştir.

Samsun ilinde oluşturmayı amaçladığımız meyvecilik Tarım havzalarının stratejik amaçları içinde tarımsal planlama, sürdürülebilir kaliteli ve sözleşmeli üretim, Pazar ve fiyat garantisinin oluşması, tarım arazilerinin korunması, üretici örgütlerinin etkinliği, kaynakların öncelikli alanlarda etkin kullanımı ve tarımsal üretimde AB normlarını yakalamak vardır. Bunlar sağlanabildiğinde doğal olarak ilimizin ve bölge çiftçisinin ekonomisi iyileşecek ve refah düzeyi yükseleceği kanaatindeyiz.

TÜRKİYE'NİN YENİ MEYVESİ, MAVİYEMİŞ SAMSUN'DA

Doç. Dr. Hüseyin ÇELİK

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü-SAMSUN

Üzümsü meyveler grubunda incelenen ancak 2000 yılına kadar ülkemiz tarımsal faaliyetleri içine giremeyen maviyemiş, Karadeniz Bölgesi'ndeki doğal asitli topraklar için son derece uygun, sağlık açısından çok yararlı ve birim alandan çok yüksek getirisi olan bir meyvedir. Maviyemiş (yabanmersini- likapa) asitli ve organik maddece zengin topraklara sahip ılıman iklim kuşağında yetişebilen bir üzümsü meyvedir. Türkiye'de 40-42° Kuzey enlemleri arasında kalan ve büyük kısmını Karadeniz Bölgesi'nin kapladığı alandaki nispeten yüksek rakımlı, asitli ve organik maddece zengin topraklarda kolayca yetişebilmektedir. Maviyemiş için uygun yerler; çam, defne, kayın (gürge), ormangölü (Rhododendron), kızılgaç ve yabancı likapaların karışık olarak yetiştiği alanlar veya bu bitkilerin yetişme alanlarına yakın olan yerlerdir. Mavi renkli olması ve İngilizce'de "blueberry" olarak isimlendirilmesinden dolayı maviyemiş adıyla dilimize kazandırılan bu meyve, literatürde yabanmersini olarak bilinmekteydi. Ancak yabanmersini, yabancı meyve, mersin meyvesi gibi çağrışımlar yapmakta, Karadeniz Bölgesinde yabancı popülasyonları olan bu üzümsü meyvenin tanınmasına yeterli gelmemektedir. Bu yüzden Rize'de likapa, yer likapası, dal likapası, çela, ançela, kaskanaka, Artvin'de mahabak, merhauk, motsvi, morsvi; Trabzon'da lifos, ligarba, lifor; Giresun ve Ordu çevresinde çalı çileği; Ardahan'da göğen, hatta ayı üzümü ve çoban üzümü olarak tanınan bu meyvenin kültürü yapılan Vaccinium corymbosum türüne giren kuzey orijinli yüksek çalı formundaki çeşitlerine "maviyemiş" adı verilmiştir. Kültür çeşitleri kullanılarak 2000 yılında Rize'de başlayan maviyemiş tarımı Karadeniz Bölgesi'nde hızla yaygınlaşmakta, adaptasyon denemelerinden ilk sonuçların alındığı 2003 yılından buyana tesis edilmiş olan kapama maviyemiş bahçe miktarı 130 dekarı aşmış ve 2007 yılı sonunda 700 dekara kadar çıkacağı tahmin edilmektedir (Çizelge 1).

Maviyemiş çok farklı amaçlar için kullanılabilir. Taze veya dondurulmuş meyve olarak kullanılan maviyemiş meyve suyu, ilaç, süt ve süt ürünleri, kurutulmuş meyve, meyveli ekmek, pasta, baharat, reçel, marmelat ve konserve sanayisinde de değerlendirilebilir. Yapraklarından çay yapılırken, kökleri, meyveleri, çiçekleri ve yine yaprakları ilaç sanayisinde değerlendirilebilir. Şarap yapımında da kullanılan maviyemişin bitkisi çok sağlam oduna sahip olduğu için sap (kulp) yapımında değerlendirilmektedir (Şekil 1). Maviyemişin insan sağlığı ile beslenmesi üzerine yararları ile ilgili dünya çapındaki bilimsel dergilerde

yüzlerce araştırma makalesi yayınlanmıştır. Yapılan araştırmalarda bir bardak maviyemiş meyvesinin 145 gram geldiği ve 21 gram karbonhidrat, 1 gram protein, 0,5 gram yağ, 19 miligram C-Vitami, 145 IU A-Vitami ve 85 kalori içerdiği belirtilmektedir. Ayrıca, 100 gram yenilebilir maviyemişin %83'ünün su, %0,7'sinin protein, %0,5'inin yağ, %15'inin karbonhidrat, %1,5'unun lif olduğu ve 62 kalori sağladığı saptanmıştır. Mineral ve vitaminlerce zengin olan maviyemiş sodyum içermekle kalp sağlığı ve ritmi için önemli olan potasyum içeriği son derece yüksektir. Ayrıca, sakaroz içeriği %3 iken invert şekerler bakımından yani glikoz (%48) ve fruktoz (%49) içeriği son derece yüksektir. Bundan dolayı kan şekerini düşürmekte ve kurutularak toz haline getirilen maviyemiş şeker hastaları için tatlandırıcı olarak kullanılabilir. Ayrıca, insan sağlığı açısından aşağıdaki özelliklere sahip olduğu bilimsel araştırmalarla ortaya konulmuştur. Bunlar;

- 1.Yaprak ve kuru meyvelerinden yapılan çay ishal giderici olduğu kadar idrar yolu enfeksiyonlarında antibiyotik etkisi göstermektedir.
- 2.Anti kanserojen ve antioksidan özelliğe sahiptir.
- 3.Taze olarak yenildiğinde kanı temizler.
- 4.Besleyici olmasına rağmen kalori ve sodyum içeriği düşüktür.
- 5.Kan şekerini düşürür.
- 6.Bağırsak metabolizmasını düzenleyen lifli özelliği vardır.
- 7.Kan kolesterolünü düşürür.
- 8.Kalp krizi riskini azaltır.
- 9.Diyetlerin sağlıklı ve çok değerli bir parçasıdır.
- 10.Göz yorgunluğunu giderir, miyopluk ve şeker hastalığından kaynaklanan görme bozukluklarını engeller. Kamaşma, kılcal damar çatlaması ve gece körlüğünü ortadan kaldırır.
- 11.Kabızlık, bulantı, mide kramplarını ve ülseri önler.
- 12.Varis ve basur'u (hemoroit) iyileştirir.
- 13.Sakinleştirici özelliği vardır.
- 14.Ağız içi yaralarını iyileştirir.
- 15.İltihaplar için dezenfektan özelliği taşır
- 16.Hafıza kaybını önler
- 17.Yaşlanmayı engeller

Karadeniz Bölgesinin yeni meyvesi olan maviyemişlerde yüksek boylu (kuzey ve güney orijinli), alçak boylu ve tavşangözü olmak üzere kültürü yapılan üç tür bulunmaktadır. Yüksek boylu maviyemiş çok yıllık bitki olup yaprağını döken odunsu çalılara sahiptir (Şekil 2).

Ericaceae familyasında yer alan maviyemiş pH değeri 4.2-5.5 arasında olan asit karakterli topraklarda iyi gelişir. Maviyemiş (*Vaccinium* sp.) dünya çapında asıl ürünlerden biri haline gelmiştir. Gerek taze tüketim gerekse işlenmiş meyve sanayisi açısından sahip olduğu güçlü pazar, bir yandan üreticilerin yüksek gelir elde etmesini sağlarken diğer yandan üretim alanlarının da hızla artmasını sağlamaktadır. Yüzyılın meyvesi olan maviyemiş, çok farklı alanlarda kullanılabilmekte olup sağlık açısından da son derece yararlıdır ve birim alandan yüksek gelir getirmektedir. Soğuk iklimlere adaptasyonu mükemmel olan yeni maviyemiş çeşitleri ile üretim dünya çapında artmaktadır. Ayrıca, doğal ortamlardan toplanarak satışa sunulan yabani maviyemiş miktarı da gün geçtikçe artmaktadır. Karadeniz Bölgesi iklim ve toprak şartlarına uyumu mükemmel olan, bitki başına 3-8 kg, dekara 1.0-2.5 ton ürün verebilen ve bahçeden 5.00 YTL'den satılabilen bu meyve üzümü meyvelerin kralı olup dünya çapında "mavi altın" olarak tanınmaktadır (Çizelge 2).

Kuzey orijinli yüksek boylu çalı formundaki maviyemiş çeşitleri çoğunlukla *Vaccinium corymbosum* L. türüne dayalı olarak yapılan karmaşık melezleme çalışmaları sonucunda elde edilmişlerdir. Bu türe giren maviyemiş yetiştiriciliği 1900'lü yılların başlarında Amerika'da başlamıştır. 1923'te Hollanda'ya inrodüksiyonu yapılan maviyemiş 1924'te Almanya'ya, 1940'ların sonlarına doğru Polonya'ya, 1949'da Yeni Zelanda'ya, 1951'de Japonya'ya, 1959'da İngiltere'ye, 1968'de Romanya'ya, 1980'lerin başında Şili'ye, 1980'lerin sonu ile 1990'ların ilk periyotlarında Güneybatı Avrupa'ya, 1983'te Bulgaristan'a, 1990'da Çin'e ve 2000'li yılların başında Türkiye'ye getirilmiştir. 1979 yılında Yeni Zelanda'da yaklaşık olarak 20 ha olan maviyemiş dikim alanı 1984'lerde 400 ha'ya ulaşmıştır. Çin, Meksika, Tayland ve Uruguay gibi bazı ülkelerde maviyemiş yetiştiriciliği deneme veya ticari üretim aşamasında iken Türkiye'de denemeler tamamlanmış ve maviyemiş her yönü ile yüksek gelir getiren bir tarım kolu olarak bölge çiftçisinin hizmetine sunulmuştur. Nitekim

Rize, Trabzon, Ordu, Giresun, Bursa ve İstanbul illerinde geniş bahçeler kurulmakta; Samsun, Sinop, Kastamonu, Zonguldak ve Adapazarı illerinde ise maviyemiş bahçe tesisleri hızla devam etmektedir.

Samsun Tarım İl Müdürlüğü ile merkez köylerden Elmaçukuru ve Erikli yöresine yapılan inceleme gezileri sonucunda yabani maviyemiş türlerine rastlanmış ve bu alanlarda İl Müdürlüğü desteği ile 2 adet bahçe tesis edilmiştir. Bu bahçeler 500 m2 büyüklüğünde olup Bluecrop, Brigitta, Patriot ve Darrow çeşitleri kullanılmıştır. 2007 yılında ürün alınmaya başlanacak olan bahçeler kontrol altında tutulmakta ve maviyemiş çeşitlerinin gelişimi incelenmektedir. Ayrıca, Samsun Tekkeköy, Çarşamba, Asarcık, Salıpazarı ve Terme'nin yüksek kesimleri ile Bafra Kolay ve Fener civarında yabani maviyemiş türlerinin olduğu ve buralarda doğal asitli toprakların bulunduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 1. Türkiye'de tesis tamamlanmış ve tesis aşamasında olan kapama maviyemiş bahçe miktarı (da)

İller	Tesis Tamamlanmış	Tesis Aşamasında	Üretim (ton)
Rize	30	200	13.5
Trabzon	30	50	-
Giresun	20	30	-
Ordu	5	100	-
Samsun	1	10	-
Bursa	7	30	-
İstanbul	35	10	-
Artvin	5	10	-
Adapazarı	-	100	-
Tokat	-	10	-
TOPLAM	133	550	13.5
GENEL TOPLAM	683		

İstatistiklere göre dünya maviyemiş üretimi 241110 ton olup toplam ekiliş alanı 51870 ha'dır. Dünya maviyemiş üretiminin %83'ü Amerika'dadır. Amerika kıtasında bakımı iyi yapılan bir maviyemiş bahçesinden dekara 900 kg ile 2 ton kadar ürün alınabilmektedir. Dönüme verim miktarının bölgenin mikro iklimine, maviyemiş çeşidine ve teknik-kültürel uygulamalara göre değişebileceği de unutulmamalıdır. Türkiye'de 2000 yılından buyana Rize ilinde orta mevsim maviyemiş çeşitleri ile yürütülmekte olan çalışmalarda maviyemiş hasadının haziran sonlarından itibaren başlamayarak ağustos ayının ilk haftasına kadar devam ettiği saptanmış, 2003-2006 yılları arasında yaklaşık olarak 3 da olan ve Rize ilinde tesis edilmiş olan maviyemiş bahçesinden 13.5 ton ürün hasat edilerek yaklaşık 66000 YTL gelir elde edilmiştir.

Türkiye'ye 2000 yılında tanıtılan kuzey orijinli yüksek boylu çalı formundaki maviyemiş çeşitleri deneme aşamasından çıkmış olup 2000 yılında tesis edilen 3 da bahçeden 2005 yılında 7 ton ürün alınmıştır. Türkiye'de 2003-2006 yılları arasında toplam olarak 13.5 ton maviyemiş üretilmiş ve bunun %50,37'si reçel sanayinde, %28,50'si dondurulmuş gıda ve pasta sanayisinde, %21,48'i ise taze olarak değerlendirilmiştir. Türkiye'de dekara verim 1.5-2.0 ton arasındadır.

Kuzeydeki soğuk iklime adapte olabilen yüksek boylu çalı formundaki maviyemiş çeşitleri don olayı olmayan 160 günlük bir yetiştirme periyodu ister. Gelişimini tamamlayabilmesi için +7°C'nin üzerinde 2000 gün-derecelik etkili sıcaklık toplamına ihtiyacı vardır. Kuzeyli Maviyemiş çeşitlerinin (*Vaccinium corymbosum* L.) soğuklama isteği ise 650-850 saat arasındadır. Dinlenme döneminde bitkisi -29.1 ila -34.7°C'ye, kışlık gözler -26.3 ila -29.1°C'ye kadar dayanabilirken çiçekler -1.12 ila -4.48°C'lik soğuklara dayanabilmektedir. İklim, çeşide ve gelişme kuvvetine bağlı olarak büyüme ve meyve verme dönemi boyunca haftalık 2.54-5.08 cm suya ihtiyaç duyarlar. Suyun kaliteli, tuzsuz ve kalsiyumsuz olması gerekir. Maviyemişin ekonomik ömrü 30 yıldır. Bahçe tesis masrafları yüksek olduğundan bahçe yeri çok dikkatli seçilmelidir. Maviyemiş tarımı için en uygun alanlar, tam güneş alan veya biraz gölge olan, güneşe bakan ve hafif meyilli olan alanlardır. Genel bir ifade ile yabancı likapaların, orman güllerinin, defne, kızıl ağaç ve çamın karışık olarak yetiştiği alanlar maviyemiş yetiştiriciliği için uygundur. Maviyemiş, iyi drenaja sahip, organik madde miktarı %3'ün üzerinde olan,

kumlu-tınlı ve asit karakterli topraklarda çok iyi yetişirler. İdeal toprak pH'sı yaklaşık olarak 4.5'tir. Ancak, organik madde miktarı yüksek olan topraklarda maviyemiş 3.8-5.5 pH seviyesini tolere edebilmektedir. Bir yerin maviyemiş yetiştiriciliği için potansiyel taşıdığına karar verdikten sonra 1 yıl önce 0-20 cm ve 20-40 cm'den toprak örneği alınarak analiz edilmeli, pH, organik madde, makro ve mikro besin elementleri ile tuzluluk durumu saptanmalıdır.

Maviyemişlerde hasat 4-6 hafta sürer ve her hafta bir kez olmak üzere bahçeye girilerek salkımdaki olgun meyveler el ile toplanır. Geniş alanlarda makineli hasat kullanılabilir ancak makinenin ekonomik olması için bahçe genişliği en az 80 dekar olmalıdır. Hasat doğrudan tüketici kaplarına (250 -500 g.) veya 3-5 kg alabilen yüzlek kasalara yapılır, tasnif edilir ve daha sonra paketlenerek satışa sunulur. Tabla koşullarında 10-12 gün dayanabilen maviyemişler hasat sonrası taze olarak satışa sunulabildiği gibi dondurularak uzun yıllar derin dondurucularda saklanabilir.

Maviyemiş meyve olgunluğu Temmuz ayının ilk haftasında başlar ve eylül ayının sonuna kadar devam eder. Çeşitler erkenci, orta-erkenci, orta mevsim, orta-geççi ve geççi olarak sınıflandırılmaktadır. Maviyemiş çeşitlerinde meyve olgunluğu 2-5 hafta içinde tamamlanır. Çeşit seçiminde iklim, çeşitlerin soğuklama isteği, kış soğukları, yaz aylarındaki hava şartları, meyvenin tüketim şekli, işgücü imkanı, olgunluk dönemi ile depolama ve pazarlama imkanları dikkate alınmalıdır. Dikim mesafesi sıra üzerinde 1.0-1.5 sıralar arasında ise en az 2.0 m olacak şekilde ayarlanmalıdır. Makineli tarım için önerilen aralık ve mesafeler 1.5 x 3.0 m'dir. Meyilli alanlara sahip Karadeniz Bölgesi için 1.5 x 2.5 m aralık ve mesafeler uygundur. Düz alanlarda ise 1.0-1.5 x 3.0 aralık ve mesafelerde dikim yapılmalıdır. Buna göre dekara 267 adet 2 yaşında ve tüplü fidan kullanılmaktadır. Maviyemiş bahçesindeki sıraların yönü kuzey-güney doğrultuda olmalıdır. Ancak, traktörün güvenliğini sarsacak şekilde eğime sahip olan arazilerde sıraların yönü yukarıdan aşağıya doğru olabilir. Rüzgarlı bölgelerde sıraların yönü hakim rüzgarlara paralel olmalıdır. Dikimde parselasyon yapılarak bir bahçede en az iki çeşide yer verilmelidir. Bu durum karşılıklı tozlanma ve döllenme için gereklidir. Gübrelemede daha çok yavaş çözünen ve asit karakterli olan (Amonyumsülfat, MAP) gübreler kullanılır ve dikim yılından itibaren gübreleme programı

başlar. Dikimden sonraki yıl verime geçen ancak tam verim çağına dikimden sonraki 3. veya 4. yılda ulaşan maviyemişlerde 4-5 yıldan itibaren aralama, sürgün seyreltme ve ürünü kontrol altına almak için budama yapılmaya başlanmalıdır. Ayrıca, yabancı ot kontrolü, malçlama (sap-saman, talaş, ağaç kabukları, çürümüş yapraklar) yapılmalı, hastalık ve zararlısı henüz ülkemizde olmamasına rağmen olası zararlı veya hastalıklara karşı entegre mücadeleye başvurulmalıdır.

Sonuç olarak, maviyemiş olan talep gün geçtikçe artmakta ve ihtiyaç miktarının tahminlerin çok üzerinde olacağı tahmin edilmektedir. Maviyemiş olan önlenemez talep dolayısıyla önümüzdeki 10 yıl içinde yüksek boylu çalı formundaki maviyemiş yetiştiriciliğinin yapıldığı alanlarda dünya çapında tahminlerin de üzerinde bir artış olacağı düşünülmektedir. Kuzey Amerika'daki alanlar yeterince artırılmıştır, nitekim 2003 yılında sanayiye işlenmiş olan toplam maviyemiş miktarının %68'i bu bölgeden temin edilmiştir. Kuzey Amerika'daki maviyemiş pazarında alçak boylu maviyemiş sanayideki önemi hala etkinliğini sürdürmektedir, 2003 yılında dünyada 36080 ha alanda yüksek boylu çalı formunda maviyemiş yetiştiriciliği yapılmaktadır. Bu alanın 2008'de %25 artarak 44445 ha'a çıkması beklenmektedir. Pazarlamada hiçbir sıkıntısı olmayan maviyemiş meyvesi üretiminin hızla artması beklenmektedir. Üzüm meyvelerinden olan çilek, ahududu, böğürtlen, Bektaş ve Frenk üzümüne göre maviyemiş günümüzde en çok önem arz eden, en çok istenen, en hızlı bahçe tesislerine başlanan, en fazla aranan ve yeni bahçelerde süratle dikilmeye başlanan bir meyve konumundadır. Bu arada, sağlık açısından sayılamayacak kadar çok yararı olan maviyemiş meyvesinin kullanım zamanının geldiği hatta geçmek üzere olduğu bilim adamları tarafından ifade edilmektedir. Doğal antioksidant kaynağı olan ve 14 farklı alanda değerlendirilebilen bu üzüm meyvesinin Türkiye'deki dikim alanlarının hızla artması ve üretimin bin tonlara çıkması için tarım teşkilatları, üniversiteler, sanayiciler ve çiftçilerimizin el ele vermesi ve siyasi kadroların da bu oluşumu desteklemesi gerekmektedir. Çünkü maviyemiş bu ülke topraklarında yüzyıllardır yabancı olarak yetişmekte ve insanımız tarafından tanınmaktadır. Karadeniz Bölgesinin yüksek kesimlerinde büyük çaplı organik maviyemiş çiftlikleri tesis edilerek Amerika ve Avrupa piyasası rahatlıkla ele geçirilebilir. Çünkü maviyemiş yetiştirmek için toprak pH'sini ayarlamak amacıyla her yıl tonlarca kükürt veya sülfirik asit kullanmak, sulama yapmak veya toprak organik maddesini genelde yükseltmek zorunda değiliz. Maviyemiş için son derece uygun olan topraklar 40-42° Kuzey enlemleri arasında bolca bulunmakta ve büyük bir kısmı tarım dışı hatta boş beklemektedir. Kısaca, "maviyemiş bahçesini tesis et ve ürünü toplayarak pazarla" işleminden ibaret olacak maviyemiş yetiştiriciliğinde piyasaya çok daha ucuza meyve sürebilir hatta organik yetiştiricilik yapılarak Avrupa ve dünya piyasasına hükmedebiliriz.

KAYNAKLAR

- Çelik, H., 2003. Bazı yüksek çalı yabanmersini çeşitlerinin Rize'deki performanslarının saptanması üzerine araştırmalar-I. Ulusal Kivi ve Üzüm Meyveler Sempozyumu, 23-25 Ekim 2003, Ordu, Bildiriler Kitabı, 454-460p.
- Çelik, H., 2004. Yaban Mersini-Likarpa. NUHOĞLU Vakfı Yay.: 14, 4s., İstanbul.
- Çelik, H., Cangı, R. ve İslam, A., 2004. Rize ve Trabzon Çevresinde Yetiştirilecek Alternatif Ürünler. GIDA, 2004-6: 26-30.
- Çelik, H., 2004. Trabzon İli Hayrat İlçesinde Alternatif Ürünler Projesi. NUHOĞLU Vakfı Yay.: Nisan-2004: 74-78.
- Çelik, H., 2004. Yaban Mersini-Likarpa. ÜÇEL Eğitim Yay.: 1, 4s., Rize.
- Çelik, H., 2005. Yaban Mersini (Likarpa) Yetiştiriciliği. HASAD Yay. 128p.
- Çelik, H., 2005. Likarpa, Çay ve Fındığa Rakip. Ege Karadenizliler Kültür vakfı Yayın Organı, 2(3): 63
- Çelik, H., 2006. Yaban Mersini (Likarpa). www.uzumsu.com
- Çelik, H., 2006. Karadeniz Bölgesindeki asitli topraklar için mükemmel bir meyve likarpa (yaban mersini). Çiftçi Dünyası, Of Ziraat Odası Yayın Organı, 2(2):2-5
- Çelik, H., Cangı, R., İslam A., 2006. Nuhoğlu Vakfı Hayrat Örnek Meyve Bahçesi Tesisi ve Karadeniz Bölgesi İçin Önemi. NUHOĞLU Vakfı Dergisi : Nisan-2006: 8-32.
- Çelik, H., 2006. Türkiye'nin yeni üzüm meyvesi, yaban mersini (likarpa). TÜRK TARIM, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı dergisi, 170: 28-31.
- İslam, A., Çelik, H., 2006. Trabzon İli Of İlçesi ve çevresinde yetişen yaban mersinlerinin morfolojik ve pomolojik özellikleri II. Ulusal Üzüm Meyveler Sempozyumu, 14-16 Eylül, Tokat.
- Çelik, H., 2006. Kuzey orijinli yüksek çalı yaban mersini (likarpa) yumuşak odun çeşitlerinde köklenme üzerine alttan ısıtma sıcaklığının etkisi. II. Ulusal Üzüm Meyveler Sempozyumu, 14-16 Eylül, Tokat.
- Çelik, H., 2006. Karadeniz Bölgesi için yeni bir meyve türü, yaban mersini (likarpa). II. Ulusal Üzüm Meyveler Sempozyumu, 14-16 Eylül, Tokat.

TARIM SİGORTALARI KANUNU KAPSAMINDA DON TEMİNATI

Ergin KAHVECİ

Tarım Sigortaları Eksperti

5363 Sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesinde 01.06.2006 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanan Devlet Destekli Tarım Ürünleri Sigortalanmasına yönelik olarak; 5 Ocak 2007 tarihli resmi gazete de yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararı gereğince, Dolu Paket sigortasının yanı sıra (Dolu, Yangın, Heyelan, Fırtına, Hortum), Meyvelerde işteğe bağlı don riski ile Su Ürünleri üretim materyalleri, tarım sigortaları teminat kapsamı içine alınmıştır.

Bilindiği üzere Devlet Destekli Tarım Sigortaları, Bitkisel tüm ürünler ile ön soy kütüğü veya Soy kütüğüne kayıtlı süt hayvanlarını ve kapalı sistem biyo güvenlik ve hijyenik belgeli tavukçuluk işletmelerini kapsamakta, sigorta primi tutarlarının %50'si devlet tarafından karşılanmaktadır. Ayrıca çiftçi tarafından ödenmesi gereken primler için ise, (%10-25 arası peşin kalanı ise taksitler halinde veya hasatta ödenebilir) çeşitli kolaylıklar sağlanmaktadır.

Kapsama yeni alınan don teminatında sigorta yaptırabilme süresi, uzun yıllar don zararı ilk görülme tarihinde son bulacağı için, konuya özel duyarlılık gösterilerek çiftçilerimizin bilgi sahibi olması yararlı olacaktır. Bu şekilde çiftçilerimizin mağduriyeti önlenmiş olacaktır. Özellikle yöremiz ekonomisinde çok önemli bir yere sahip olan Fındık, Kiraz, Şeftali, Kivi, Kavun, Karpuz, Çilek vs. gibi ürünler, bu kapsamda dona karşı sigorta ettirilebilecektir.

Yine bilindiği üzere 5363 Sayılı Tarım Sigortaları Kanununa göre Devlet Destekli Sigorta kapsamına alınan riskler için, 2090 Sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkındaki Kanun hükümlerine göre işlem yapılamayacaktır. Yani sigorta yaptırılmadığı takdirde çiftçi zararlarına karşı, hiçbir hak talep edemeyeceği gibi, Kanun gereği zararını kendisi çekmek zorunda kalacaktır.

Sigorta prim bedeli meyveler için bölge, verim, fiyat, üretim gibi kriterlere göre değişiklik göstermekle beraber; çiftçinin ödeyeceği prim tutarı dekar başına 10-50 YTL arasında değişmektedir. Çeltik, Buğday gibi tahıllarda ise dolu paket sigortası için çiftçilerin dekar başına ödeyecekleri miktar 10-25 YTL civarında olmaktadır. Ayrıca Tütün, dolu paket sigortası kapsamında olup; çiftçi prim katkısı dekara 50 YTL (verilen rakamlar yaklaşık rakamlar olup, bağlayıcı değildir) civarında olmaktadır.

Çiftçilerimiz, özellikle tüm tarımsal projelerde (AB ve Kalkınma dahil) ölçek işletmeciliğine yönelik işletme planlama projelendirme, anahtar teslimi uygulama, yönetme; gıda sanayine yönelik imalathane ve fabrikalar kurma ile her türlü tarımsal danışmanlık hizmetlerini verme kapasitesinin yanı sıra; Tarım Sigortaları Ekspertliği yetki belgesine sahip şirketlerle ürünlerini sigortalattırmaları doğru bir adım olacaktır.

**TARIMIN SAYGIDEĞER ÜRETİCİLERİ, GEÇ KALMADAN
BİRAN ÖNCE TARIM SİGORTALARI KANUNU
KAPSAMINDA SİGORTALARINIZI YAPTIRINIZ!!!**

TARIM İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇİFTÇİ EĞİTİMİ TOPLANTILARI DEVAM EDİYOR

Tarım İl Müdürlüğü farklı konuların ele alındığı Çiftçi toplantıları gerçekleştiriyor. İlimiz Salıpazarı merkezi ve Terme ilçesi Aşağıgölyazı beldesinde ayrı ayrı gerçekleştirilen çiftçi toplantılarında ağırlıklı olarak Tarım Sigortaları, Birlik ve Kooperatifleşme, Fındık Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele ve Arı ve Bal desteklemeleri konuları ele alındı.

Tarım İl Müdürü Sadullah KIRENCİ, Destekleme Şube Müdürü Recep KIRBAŞ, Bitki Koruma Şube Müdürü Fikret SÖNMEZ, Tarım Kredi

Kooperatifleri Bölge Birliği Müdürü İbrahim TÜRKPENÇE, Salıpazarı ve Terme Tarım İlçe Müdürleri ve Teknik personellerin katıldığı toplantılarda Tarım Sigortaları, Fındık Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele ve Arı ve Bal desteklemeleri konularında sunular halinde konu uzmanlarınca bilgiler verilerek özellikle Tarım Sigortalarının önemi ve

nasıl uygulanacağından bahsedilirken yörede yaygın olarak yetiştirilen fındığın özellikle DON riskine karşı 28 Şubat 2007 tarihine kadar sigortalarının yaptırılması istendi.

Köy Muhtarları ve Çiftçilere hitaben Terme ilçesi Aşağıgölyazı beldesindeki toplantıda bir konuşma yapan Tarım İl Müdürü Sadullah KIRENCİ, çiftçileri birlik olmaya ve kooperatifleşmeye davet etti. Her çiftçinin kendi faaliyet konusuyla ilgili birlik oluşturmaya gayret göstermesini ve kurulu birliklere de üye olmalarını söyleyen Kirenci, "Birlik olursanız o kadar güçlü olur ve haklarınızı arayabilirsiniz. Kendi alın teri mahsulünüzün fiyatını kendiniz koyarsınız" dedi.

TARIM İL MÜDÜRLÜĞÜNDE HİZMETİÇİ EĞİTİM SEMİNERİ DÜZENLENDİ

09/02/2007 tarihinde Tarım İl Müdürlüğü Çiftçi Eğitimi Ve Yayım Şubesi toplantı salonunda Müdürlüğümüzün 2007 yılı için çiftçi şartlarında yapacak olduğu denemelerle ilgili merkez ve ilçe müdürlükleri sorumlu teknik elemanlarına hizmet içi eğitim semineri verilmiştir. Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünden Dr. Hüseyin ÖZÇELİK tarafından verilen seminerde, yapılacak demonstrasyonlarda dikkat edilecek hususlar ve sonuçlarıyla ilgili konularda açıklamalarda bulunmuştur. Ayrıca yöremizle ilgili tarımsal gelişmelere ışık tutması bakımından izlenecek yollar konusunda seminere katılanlar bilgilendirilmiştir.

İL MÜDÜRLÜĞÜMÜZ EMEKLİLERİ AKŞAM YEMEĞİNDE BULUŞTU

Tarım İl Müdürlüğümüzden bu güne kadar, mühendis, teknisyen, memur ve işçi tüm emekli olanlar onuruna İl Müdürlüğü yemekhanesinde 26.02.2007 günü bir akşam yemeği verildi. Türk tarımına hizmet etmiş insanları bir araya getirip hasret gidermek ve unutulmadıklarını hatırlatmak amacıyla düzenlenen yemekte İl Müdürümüz Sadullah KİRENCİ, bir konuşma yaparak bütün emekli arkadaşların bu davete göstermiş oldukları ilgi için teşekkür ederek duyduğu memnuniyeti dile getirdi. "İnşallah bu tür etkinliği ileriki yıllarda daha kapsamlı olarak yaparız" dedi. Daha sonra konuşma yapan bazı emeklilerimiz ise "bizleri

bir araya getirmekle onurlandırdınız ve mutlu ettiniz" dediler.

ŞEFTALİ ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ 2. OLAĞAN GENEL KURULU YAPILDI

2005 yılında çıkartılan 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu çerçevesinde, Ülkemizde ilk kuruluşu Samsun Tarım İl Müdürlüğüne gerçekleştirilen "Tarımsal Üretici Birlikleri" bugün itibarıyla Merkez ilçe ve diğer ilçelerde yapılan yoğun çalışmalar sonucu 15 adede çıkartılmıştır.

Bafra ilçesinde; Tahıl, Kırmızı Et, Kavak İlçesinde, Kanatlı Hayvan Eti, Havza ilçesinde Yem Bitkileri ve Süt Üretici Birliklerimiz, toplam olarak 3500 üyesiyle çalışmalarını sürdürmektedirler.

Üretici Birlikleri; üretimi talebe göre planlamak, ürün kalitesini iyileştirmek, pazara geçerli norm ve standartlara uygun ürün sevk etmek ve ürünlerin ulusal ve uluslararası ölçekte pazarlama gücünü artırıcı tedbirler almak üzere üreticilerin bir araya gelerek Örgütlenmesidir.

Halen faaliyet içinde bulunan; Çarşamba ilçesinde; Şeftali, Sebze, Fındık, İç ve Dış Mekan Süs Bitkileri, Terme ilçesinde; Organik Fındık, Bal Ürünleri, Çeltik, Merkez ilçede; Şeftali, Yumurta, Ondokuzmayıs İlçesinde; Fındık,

26.02.2007 günü İl Müdürlüğümüz toplantı salonunda Merkez İlçe Şeftali Üreticileri Birliğinin 2. olağan genel kurulu yapılmıştır. Merkez İlçe Şeftali Üreticileri Birliği halen 90 üyesinin ürününü mahalli ve iç pazarlarda pazarlamakta ve rekabet güçlerini artırmaktadır. İl Müdürlüğümüz Şeftali üreticilerini eğitim çalışmaları marifetiyle teknik ve idari yönden destekleyerek, Şeftali ürününün kalitesinin iyileştirilmesi, pazara geçerli norm ve standartlara uygun ürün sevk edilmesi, ürünlerin ulusal ve uluslararası ölçekte pazarlanması amacıyla tedbirler alma çalışmalarını sürdürmektedir.

HAVZA'DA BARKOD UYGULAMASI TOPLANTISI

Havza Ziraat Odası toplantı salonunda; Perakende Zirai Mücadele ilaç bayii ve Zirai İlaç Toptancıları ile toplantı yapılmıştır.

yapılacağını, EUROGAP, İyi Tarım Uygulamaları, Entegre Mücadele, son ilaçlama ile hasat arasında geçmesi gereken sürenin uygulanması, Bayilerin ve

Toplantıya katılan İl Müdürümüz sayın Sadullah KİRENCİ; ilaç bayilerinin Tarım sektöründeki önemi ve Samsun İl Müdürlüğü çalışmaları hakkında açıklayıcı bilgiler vermiştir. Bitki Koruma Şube Müdürlüğü ilaç alet biriminin Barkod programının uygulanmasında gösterdiği başarılı çalışmalarının devamına dikkat çekerek bayilerin 2007 yılındada aynı hassasiyeti göstermelerini istemiştir.

Bitki Koruma Şube Müdürü Fikret SÖNMEZ tarafından yapılan sunumda 2007 yılı Bitki koruma çalışmalarının, sağlıklı ürün üretimine ağırlık verilerek

toptancıların sorumlulukları, zehirlenme belirtileri ve bunlara karşı alınacak önlemler, barkod programının devamı hakkında bilgilendirme yapılmış olup, toplantıya 26 adet bayii ve toptancı katılmıştır.

Yapılan toplantı bayilerimiz ve İl Müdürlüğümüz arasında karşılıklı bilgi ve fikir akışı bakımından çok faydalı olmuş olup, ileride doğabilecek sorunlara karşı alınacak önlemler hakkında açıklayıcı bilgiler verilmiştir.

ACI KAYBIMIZ

Samsun'un Havza ilçesi Boğaziçi mevkiinde yağış nedeniyle kayganlaşan zeminde meydana gelen kazada Müdürlüğümüz elemanlarından Elektrik İşçisi İsa GÜDEK (48), Eşi Neriman GÜDEK (42) ve oğlu Emrah GÜDEK'i (17) kaybettik. Kızı Ergül GÜDEK (22) ise ağır yaralandı. Vefat eden İsa GÜDEK ve ailesine Allah'tan rahmet kızı Ergül GÜDEK'e ise acil şifalar dileriz.

Çiftçi Örgütlerinin Kurumsal Yapısının Güçlendirilmesi (İRFO) Projesi SAMSUN İli Tanıtım ve Bilgilendirme Toplantısı Yapıldı

İlimiz Atatürk Kültür Merkezi toplantı salonunda 05 Mart 2007 tarihinde yapılan toplantıya Bakanlığımız Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürü sayın Mehmet Taşan, İl Özel İdare Genel Sekreteri Sayın Arslan KARANFİL, İl Tarım Müdürü sayın Sadullah KİRENCİ, Kamu Kurum ve kuruluşların temsilcileri, ziraat odaları başkanları, İRFO yöneticileri ile çok sayıda çiftçi katılmıştır.

İRFO Projesi Türkiye'nin kırsal kalkınma sorunlarına çözüm bulmak ve Türkiye'nin Avrupa Birliğine uyumu sürecinde gerekli yapısal reformları gerçekleştirmek üzere geliştirilmiş bir projedir. Dünya Bankası'ndan sağlanan kredi ile Tarım Reformu Uygulama Projesi'nin (ARİP) B. Kırsal Kalkınma alt bileşeni kapsamında uygulanması ön görülmüş olan Çiftçi Örgütlerinin Kurumsal Yapısının Güçlendirilmesi (İRFO: Institutional Reinforcement of Farmer Organisations) Projesi, bağımsız ve güçlü çiftçi örgütlerinin geliştirilmesi ve bu örgütlerin etkin tarımsal işletmecilik hizmetleri ve uygulamaları yolu ile üyelerin yaşam düzeylerinin iyileştirilmesi, kırsal ve ulusal kalkınmaya en uygun katkılarına sürdürülebilir olarak sağlanmasını hedeflemektedir.

İRFO Projesi'nin ana amacı; seçilen proje uygulama bölgelerinde çiftçi örgütlerinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi suretiyle, etkin çiftçi örgütlerinin tüm ülke düzeyinde gelişmesi ve yaygınlaşması için model oluşturmak ve rehberlik etmektir.

Projenin kısa dönemde aşağıdaki amaçları gerçekleştirmesi hedeflenmiştir:

1. Çiftçi örgütü üyelerinin bilinçlendirilmesi, bilgi düzeylerinin geliştirilmesi,

Avrupa Birliği üyesi ülkelerin deneyimleri hakkında bilgilendirilmeleri, yerel düzeyde çiftçi örgütlerinin geliştirilmesine ilişkin uygulama

örneklerinin sağlanması.

2. Çiftçi Örgütlerinin, proje pilot bölgeleri ve merkez düzeyinde kurumsal

yapılanmalarının ve hizmet kapasitelerinin güçlendirilmesi.

3. Proje sonuçlarının sürdürülmesi, diğer bölgelerde yaygınlaştırılması ve Çiftçi Örgütlerinin güçlendirilmesine ilişkin mevzuat ve denetim alt yapılarının geliştirilmesine katkı ve desteklerin sağlanması.

Proje, bu amaçların gerçekleştirilmesi için yerel, bölgesel ve merkezi düzeyde Çiftçi Örgütlerinin faaliyetlerine etki edilebilecek tüm alanlarda kapasite geliştirmeyi, bu amaçla tüm yerel potansiyeli harekete geçirmeyi, çiftçi örgütlerinin üyelerinin örgüt bilinci ve sahiplenme duygularını geliştirmeyi, üye olmayan çiftçilerin ise örgütler hakkında bilgilendirilerek katılımlarının artırılmasını ön görmektedir. Proje, çiftçi örgütlerinin fiziki yatırımlarını desteklenmesini değil, çiftçi Örgütlerinin her türlü tarım yapma ve sundukları hizmetlerin kalitesini iyileştirmek amacıyla kapasitelerini geliştirmeye yönelik eğitim ve uygulama faaliyetlerini içermektedir.

Kısaca, İRFO Projesi, çiftçi Örgütlerinin kurumsal kapasitelerini geliştirerek ve güçlendirerek kırsal ve ulusal kalkınmaya katkılarına sürdürülebilir olarak sağlamasına yönelik model oluşturmayı hedefleyen bir pilot uygulama projesidir. Proje, çiftçi örgütlerinin yoğun ve etkili olduğu 20 ili kapsayan 5 bölgede pilot olarak uygulanacaktır.

TARIMA HİBE DESTEKLERİ

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMININ 3. KISIM BAŞVURULARI DEVAM EDİYOR.

Tarım İl Müdürlüğünde et ürünleri, balık ürünleri ve süt ürünleri işleme tesisleri yöneticilerine Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı hakkında bilgi verildi.

Samsun Tarım İl Müdürü sayın Sadullah KİRENCİ "KKYDP kapsamında, tabandan yukarıya doğru yaklaşımla katılımcılığı sağlayan, yerel kapasiteyi ve örgütlenmeyi geliştiren, istihdam yaratma potansiyeli olan, üretici gelirlerini artıran ve çeşitlendiren, kadın nüfusun eğitim ve girişimcilik düzeyinin yükselmesini teşvik eden, tarıma dayalı küçük ve orta ölçekli sanayinin gelişmesini ve yaygınlaştırılmasını esas alan projeler desteklenecektir." dedi.

Destekleme Şube Müdürü Recep KIRBAŞ ve Kırsal Kalkınma Proje Ofisinden Rasih PAYALI program hakkında yatırımcıları bilgilendirdi.

yönelik yatırımlar, -önceden başlamış yarım kalmış veya kısmen yapılmış yatırımların tamamlanmasına yönelik yatırımlar, için bireysel ve grup başvuruları,

b- Alternatif enerji kaynakları kullanan seraların yapımına yönelik yatırımlar için yapılacak bireysel ve grup başvuruları,

c- Basınçlı sulama tesislerinin yapımına yönelik yatırımlar için de, yapılacak grup başvuruları, Samsun Tarım İl Müdürlüğüne yapılacaktır.

(Tarıma Dayalı Yatırımların Son Başvuru Tarihi : 14.02.2007 tarihinden itibaren 60 gündür.)

2-Makine Ekipman Alımları

a) Yeni işlemez tarım makineleri alımları,

b) Yeni balyalama ve silaj makinesi alımları,

c) Basınçlı sulama sistemi için

gerekli parsel içi yeni mal alımları,

d) Yeni soğuk hava tesisatlı taşıma aracı alımları

(Makine Ekipman Alımları ile İlgili Başvurular : 1/11/2007 tarihine kadar her ay Samsun Tarım İl Müdürlüğüne yapılacaktır.)

1- Tarıma Dayalı Yatırımlar

a- Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması, ambalajlanması ve paketlenmesine yönelik

-yeni yatırım tesislerin yapımı,

-mevcut faal olan veya olmayan tesislerin kapasite artırımı ve teknoloji yenilenmesine

TEKKEKÖY'DE MEYVE FIDANI DİKİM ÇALIŞMALARI

Tekkeköy İlçesi Kerpiçli köyünde Tekkeköy Tarım İlçe Müdürü Bekir ÖZTÜRK, İlçe Müdürlüğü personeli Çiftçi Eğitim Ve Yayım Şube Müdürlüğü ve çiftçilerin katılımı ile 16 Şubat 2007 Cuma günü saat 13'de Ömer ÖZDOĞRAMACI'ya ait arazide bodur elma ve bodur armut bahçesi tesis edilmesi ve fidan dikimi tarla günü düzenlendi.

Tekkeköy İlçesi Kerpiçli köyünde Tekkeköy Tarım İlçe Müdürü Bekir ÖZTÜRK, İlçe Müdürlüğü personeli Çiftçi Eğitim ve Yayım Şube Müdürlüğü ve çiftçilerin bodur elma ve bodur armut bahçesi tesis edilmesi ve fidan dikimi tarla günü düzenlendi.

Tekkeköy Tarım İlçe Müdürü Bekir ÖZTÜRK "İlçemizde tütün yetiştiriciliğinin azalması ve tütün, fındıktan ve diğer ürünlerden elde edilen gelirin azalması nedeniyle Samsun İl Özel İdaresi bütçesi

kaynaklarından modern meyvecilik projeleri hazırlanarak Çiftçilerimizin hizmetine sunulmuştur.

Bu çerçevede; İlçemizde modern

meyveciliğin yaygınlaştırılması ve çiftçilerimize alternatif kazanç imkanları sağlamak amacıyla Karaoğlan ve Güzel Yurt köylerinde toplam 8 dekar alanda 625 fidan ile bodur kiraz bahçesi, Karaoğlan, Güzel Yurt, Kerpiçli ve Sırtmasuyu köylerinde toplam 13 dekar alanda 1.980 fidan ile

bodur elma bahçesi, Karaoğlan, kerpiçli, Güzel Yurt, Balcalı, Kargılı ve Bakacak köylerinde toplam 37 dekar alanda 3.000 fidan ile bodur armut bahçesi tesis edilmiştir.

Kurdurduğumuz modern meyve bahçeleri ile hem Üreticilerimize alternatif bir gelir kaynağı meydana getireceğiz hem de modern meyveciliği İlçemizde yaygınlaştıracamız. 2007 yılında da çalışmalarımız devam edecektir. Bu kapsamda 19 dekar alanda 1.520 adet fidanla bodur armut, 21 dekar alanda 3.360 adet fidanla bodur elma ve 13 dekar alanda 780 adet fidanla incir bahçesi tesis edilmesi projelendirilmiştir. Bütün amacımız çiftçilerimizin gelir düzeyini artırmaktır." dedi.

KAVAK İLÇESİNDE MEYVECİLİK YAYGINLAŞTIRILIYOR

Tarım İl Müdürlüğü Kavak İlçesinde Meyveciliği yaygınlaştırmak amacıyla 2003 yılından bu tarafa Kavak İlçesi geneline SRAP ve Özel İdare kaynaklı 1000 Ad. Ceviz 6850 Ad. Bodur Elma, 1030 Adedi bodur olmak üzere 2620 Ad. Kiraz, 500 Ad. Aşılı Asma fidanı ile 3000 Ad Çilek fidesi dağıtımını gerçekleştirmiştir.

Dağıtılan bu fidanların dikim, budama ve bakımı konusunda periyodik kontroller yapılmaktadır. Kavak Tarım İlçe Müdürü Fevzi ÇALIŞICI ve konu uzmanı teknik personeli tarafından Kavak Alaçam Köyünde yapılan bu kontrolleri yerinde görmek amacıyla Tarım İl Müdürü Sadullah KİRENCİ' de katıldı.

Alaçam Köyüne 2006 yılı içerisinde toplam 870 adet kiraz fidanı verilmiş olup, yeni dikilen bu bahçelerin birinde ilk budama sayılan tepe vurmanın nasıl olduğu uygulamalı olarak gösterildi. Burada Tarım İl Müdürü Sadullah KİRENCİ; "Vermiş olduğumuz bu fidanlar ne kadar sağlıklı ve verimli olduğunu yerinde görmek maksadıyla bu kontrolleri yapıyoruz" dedi. Alaçam Köyü Muhtarı Mehmet KAYHAN'da yaptığı konuşmada "Bizim bu köyde dikilen bir meyvenin tutmama diye bir şansı yok, hepsi tutuyor. Tarım İl ve İlçe Müdürlüğü bizimle ilgileniyor ve her türlü teknik yardımı yapıyorlar" dedi.

VEZİRKÖPRÜ'DE TARIMSAL KALKINMA HAMLESİ

İl Müdürümüz Sadullah KİRENCİ ve Destekleme Şube Müdürümüz Recep KIRBAŞ'ın katılımlarıyla 24 Şubat cumartesi günü Vezirköprü İlçemizde üç ve Havza İlçemizde bir olmak üzere aynı gün dört adet toplantı yapılmıştır.

vatandaşlarımızın katılımıyla 2007 Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı tanıtım toplantısı saat 15:00 da yapılmıştır. Toplantıya 70 kadar katılım sağlanmış olup, katılımcılara hibe programı hakkında ayrıntılı bilgilendirme yapılmıştır.

İlk olarak Vezirköprü İlçemizde saat 13:00 de daha önceden kurulun ve yeni kurulacak olan bodur meyve bahçelerinde yapılacak budamaların çiftçilerimize öğretilmesi amacıyla toplantı düzenlenmiştir. Toplantıya 150 kadar çiftçimiz katılmış olup budama teknikleri teorik ve arazide uygulamalı olarak çiftçilerimize anlatılmıştır.

Vezirköprü ilçemizde üçüncü olarak saat 18:00' da Teberük, Başfaki, Aydınli, Kavakpınarı Köylerinde uygulanması planlanan kooperatifçilik çalışmaları ve 2007 Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı ve Tarım Sigortaları hakkında çiftçilerimizle toplantı yapılmıştır. Toplantıya yaklaşık 60 adet çiftçimiz katılmıştır. Çiftçilerimize kooperatifçiliğin amacı, nasıl kurulacağı, faydaları, uygulayabilecekleri projeler, bakanlığımızın desteklemeleri ve hibe programı hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir.

İkinci olarak Vezirköprü Kaymakamı, Belediye Başkanı, Garnizon Komutanı, bölge iş adamları ve konuyla ilgilenen

İLİMİZDE GÖREV YAPAN SÖZLEŞMELİ PERSONELİN İNTİBAK EĞİTİMLERİ İL MÜDÜRLÜĞÜMÜZDE BAŞLADI

Tarımsal Yayımla Geliştirme Projesi Eğitim süresi boyunca sözleşmeli (TARGEL) kapsamında sözleşmelerini personele; Devlet Memurları Kanununu, imzalayarak köy ve beldeler de göreve Sözleşmeli Personel Hükümleri, Tarım ve başlayan sözleşmeli personelin intibak eğitimi 19 Şubat 2007 tarihinde İl Müdürlüğümüzde başlamıştır. 27 Ziraat Mühendisi, 14 Veteriner Hekim ve 1 Su Ürünleri Mühendisinden oluşan sözleşmeli personelin eğitimi 15 gün sürecek.

Eğitim süresi boyunca sözleşmeli personele; Devlet Memurları Kanununu, Sözleşmeli Personel Hükümleri, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı kuruluş ilkeleri, teşkilat yapısı, Bakanlığa bağlı Genel Müdürlükler, Bağlı ve İlgili kuruluşlar, İl ve İlçe Müdürlüklerinin teşkilat yapısı, çalışma konuları, Genel yazışma usul ve esasları, Şube Müdürlüklerinin tanıtılması, faaliyetleri,

İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğünün organize ettiği eğitime diğer Şube Müdürlükleri de katkıda bulunmaktadır.

Bakanlığımızca uygulanan projeler ve desteklemeler gibi çeşitli konularda eğitim verilecektir.

SAMSUN İLİ, DÜNYA BANKASI TARAFINDAN FİNANSE EDİLEN IRFO PROJESİ KAPSAMINA ALINMIŞTIR

Samsun İl, Dünya Bankası tarafından finanse edilen "IRFO" projesi kapsamına alınmıştır. "IRFO" Çiftçi Örgütlerinin Kurumsal Güçlendirilmesi'ne yönelik eğitim amaçlı olarak kullanılan bir projedir. Proje tutarı 10.2 milyon \$'dır.

Amaç, bağımsız ve güçlü çiftçi örgütleri oluşturmaktır. Örgütlerin kurumsal yapılarının güçlendirilmesi, geliştirilmesi ve etkin tarımsal işletmecilik yapmalarını sağlayarak üyelerin ekonomik ve sosyal durumlarını iyileştirmektir.

Bu proje kapsamında yapılacak olan eğitim ve desteklemeler Bölge Birlikleri kanalıyla yürütülecektir. Türkiye'de 5 tane Bölge Birliği mevcut olup Samsun, Sivas ve Amasya illeri Tokat Bölge Birliğine bağlıdır.

Dünya Bankası, Hazine Müsteşarlığı ve Maliye Bakanlığı'nın birlikte yürüttüğü bir proje olup Tarım ve Köyişleri Bakanlığı adına bu işi Tarımsal Amaçlı Kooperatifler Birliği (TAKOG) yürütmektedir. TAKOG' ta bu işi Orman Kooperatifleri Birliği (ORKOP) aracılığı ile yürütecektir.

Samsun İl'inde 64 adet Tarımsal Kalkınma, 16 adet Su Ürünleri, 17 adet Sulama Kooperatifi ve 1 adet Pancar Ekicileri Kooperatifi bulunmakta ve bu kooperatiflerin de 45.674 ortağı bulunmaktadır. Ayrıca ilimizde 1 adet Samsun Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği ve 1 adet Samsun Bölgesi Hayvancılık Kooperatifleri Birliği bulunmaktadır.

ZİRAİ KARANTİNA MÜDÜRLÜĞÜ HİZMETİÇİ EĞİTİM TOPLANTISI

Hizmetiçi eğitime katılan teknik elamanlar

Kursiyerlerden bir görünüm

4-5 Aralık 2006 tarihlerinde Samsun Ziraî Karantina Müdürlüğü toplantı salonunda, 15 il (Ankara, Amasya, Bartın, Bolu, Çankırı, Çorum, Kastamonu, Karabük, Kırıkkale, Kırşehir, Ordu, Sinop, Sivas, Tokat ve Yozgat)'e bağlı Tarım İl Müdürlüğü Bitki Koruma Şubelerinde çalışan teknik elemanlara yönelik hizmet içi eğitim toplantısı yapılmıştır. Toplantıya toplam 26 teknik eleman katılmıştır.

Yapılan bilgi paylaşım toplantısının temel amacı;

- İhracatta problem oluşturabilecek önemli bazı zararlılar hakkında bilgi verilmesi,
- Üretim aşamasında, söz konusu olan zararlıların ihrac edilecek ürünlerde olmaması için neler yapılabileceği konusunda bilgi paylaşımı,
- Ülkemizin karantina listesinde olan bazı orman zararlıları hakkında bilgi verilerek, bu zararlıların ithalat yolu ile ülkemize girişinin engellenmesi,
- İthalat ve ihracat geçiş işlemleri için gerekli belgelerin doldurulmasında dikkat edilecek hususlardır.

Thrips teşhisi

Hamsi ikramı

LABORATUVAR ÇALIŞMASI

Laboratuvarda ihrac edilecek ürünlerde Thrips türlerinin ve Akdeniz Meyve Sineği'nin tespiti ve teşhisi üzerinde durulmuştur. Özellikle ihrac edilecek ürünlerden alınan numunelerin zararlı yönünde nasıl kontrol edileceği ve tespit edilen türlerin teşhisinin yapılabilmesi için hangi işlemlerin yapılması gerektiği gösterilmiştir. Ayrıca birçok ülkenin karantina listesinde bulunan Franklaniella occidentalis'in Thrips tabaci ve Franklaniella intonsa türlerinden ayrımı mikroskop altında yapılmıştır.

SOSYAL ETKİNLİKLER

Toplantının ilk günü öğle yemeğinde Samsun Ziraî Karantina Müdürlüğü bahçesinde katılımcılara Karadeniz'in simgesi olan hamsi ızgara yapılmıştır. İkinci gün öğle yemeği Tarım İl Müdürlüğü tarafından verilmiştir. Ayrıca toplantı bitiminde katılımcılara Samsun'un güzelliklerini göstermek amacıyla kısa boyutlu bir gezi düzenlenmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Toplantıda; Ziraî Karantina ile ilgili kanun, yönetmelik ve tamimler, İthalat-ihracat işlemleri için gerekli belgelerin doldurulmasında dikkat edilecek hususlar ve başta ülkemiz olmak üzere değişik ülkelerin karantina listesinde bulunan bazı zararlılar üzerinde durulmuştur.

Eğitim çalışması katılımcılar ve müdürlüğümüz açısından oldukça faydalı olmuştur. Benzer eğitim uygulamalarının 2007 yılı içerisinde ve özellikle illere gidilerek yapılması, uygulamaların bizzat yerinde görülmesi, dış karantina hizmetlerindeki uygulamalarda birlikteliğin sağlanması açısından oldukça önem arz etmektedir.

Toplantı, Samsun Tarım İl Müdür Yardımcısı Kadir İSPİRLİ'nin açılış konuşması ile başlamış ve akabinde toplantı programına geçilmiştir. İki gün süren bu bilgi paylaşım toplantısında, Samsun Ziraî Karantina Müdürü Hidayet TAN tarafından "Ziraî Karantina ile ilgili kanun, yönetmelik ve tamimler", Dr.İzzet AKÇA ve Dr.İsmail ERPER tarafından "Önemli Thrips türleri (özellikle *Franklaniella occidentalis*'in diğer türlerden ayrımı), Akdeniz Meyve Sineği, Doğu Meyve Güvesi, Orman Zararlıları ve Kırmızı Palmiye Böceği" ve İnspektör Yıldırım BAŞAR tarafından "ISPM 12" hakkında bilgi verilmiştir.

İYİ TARIM UYGULAMALARI (EUREPGAP) TARLA GÜNÜ YAPILDI

Samsun Valiliği İl Özel İdaresi'nce desteklenen EUREPGAP Sertifikalı Kışlık Sebze Yetiştiriciliği Projesi kapsamında, 24 Ocak 2007 tarihinde Bafra İlçesi'nde "TARLA GÜNÜ" düzenlendi. Yaş Sebze Meyve Hali bünyesinde ürün standı açılarak, Tarla Günü'nün ilk etabında, yapılan konuşmalarla, projeye ilişkin bilgiler verildi ve bu kapsamda yetiştirilen ürünlerin tanıtımı yapıldı.

özel idare Müdürlüğü'nün 2006 yılı mali desteğinin 321.000 YTL olduğunu ifade etti.

Üretim alanlarının ve projeli işletmelerin sertifikaya esas denetim ve kontrollerinin başarıyla yapıldığını, alınan yaprak numunelerinin Referans laboratuvarlarında yapılan kalıntı analizlerinde, hiçbir kalıntı içermediğinin tespit edildiğini, bu anlamda tüketiciye ilaç kalıntısız

İyi Tarım Uygulamaları İl Koordinatörü M.Rası UYSAL'ın konuşması akabinde söz alan, Tarım İl Müdürü Sadullah KIRENCİ, İyi Tarım Uygulamaları'nın insan ve çevre merkezli bir proje olarak tüm dünyada yaygınlaştığını, gıda güvenliği ve güvencesi konusunda Dünya Ticaret Örgütü ve Doha Anlaşmaları çerçevesinde taahhütleri bulunan Ülkemizin, AB Gıda Kanunu müktesabatında da yer alan yeni konseptte uygun olarak, bu sürece en kısa zamanda adapte olmak zorunda olduğunu ifade etti.

Sadullah KIRENCİ, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nca hazırlanıp, 8 Eylül 2004 tarihli ve 25577 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "İyi Tarım Uygulamaları Yönetmeliği" nin, Tarım İl Müdürlüklerine önemli misyon ve denetim yetkisi tevdi ettiğini ifade ederek, projenin 2005-2006 yılı gerçekleştirmeleri hakkında açıklamalarda bulundu.

2005 yılında Bafra İlçesinde 419 dekar, Çarşamba İlçesinde ise 436 dekar olmak üzere 855 dekar alanda kışlık sebze ekimi gerçekleştirdiklerini ifade eden KIRENCİ, İl özel İdaresince hibrit fide desteği olarak projeye 2005 yılında, 150.000 YTL'lık bir kaynak sağlandığını belirtti. Projeye gösterilen teveccüh ve artan üretici taleplerini değerlendirmek üzere, 2006 yılında Bafra İlçesinde 1036 dekar, Çarşamba İlçesinde de 964 dekar olmak üzere toplam 2.000 dekar sahada kışlık sebze ekimi yapıldığını ifade eden tarım İl Müdürü Sadullah KIRENCİ, İl

ve sağlıklı bir ürün sunulduğunu söyleyen KIRENCİ, Bafra ve Çarşamba merkezli İyi Tarım Uygulamalı Sebze yetiştiriciliğinin iç ve dış pazarlarda önemli rekabet üstünlüğüne haiz olduğunu, iyi tarım tekniklerinin çiftçiye ek bir maliyet getirmedeği gibi, verim artışı sağlanarak, uzun dönemde üretim maliyetlerinin azaldığını, toprak yönetimi, tarım-çevre ilişkilerine getirilen kontrol sistemi ile de sürdürülebilir tarım politikalarının mümkün olduğunu belirtti.

Sadullah KIRENCİ, projenin çiftçi organizasyonları ve grup sertifikasyonu şeklinde gerçekleştirilmekle birlikte, Samsun Valiliği ve Tarım İl Müdürlüğü'nün kurumsal destek sağladığını, sadece bu amaçla İl Müdürlüğü bünyesinde "İyi Tarım Teknik Çalışma Grubu" kurduklarını ve bu anlamda Samsun Tarım İl Müdürlüğü'nün, EUREPGAP Sertifikalı Kışlık sebze üretiminde bir ilki gerçekleştirdiğini ifade etti. KIRENCİ, proje kapsamında Karnabahar, Brokkoli, Kırmızı Lahana, Beyaz Lahana, Çin lahanası ve Brüksel Lahanası üretildiğini belirtti.

İlçe Belediye Başkanı Şükrü NEİŞ ve İlçe Kaymakamı Bekir DINKIRCI tarafından yapılan konuşmaların akabinde, Bu projeye katılan üreticiler arasında gösterdiği başarıya göre 5 çiftçiye ödülleri ve sertifikaları verilmiş olup tarla gününe İlçeye bağlı Kaygusuz köyüne gidilerek, burada projeli çiftçilerden İbrahim UÇAR'a ait kışlık sebze alanlarında inceleme ve gözlemler yapılarak tarla günü organizasyonu tamamlandı.

SU ÜRÜNLERİNDE AVRUPA BİRLİĞİNE UYUM TOPLANTISI

Bakanlığımız tarafından yürütülmekte olan, Su ürünleri mevzuatının Avrupa Birliği mevzuatına uyumlu hale getirilmesi için 10.01.2005 tarihinden itibaren başlatılan ve Mayıs 2007 tarihinde sona erecek olan "Su Ürünleri Sektörünün-AB Müktesebatına (ACQUIS) Yasal ve Kurumsal Uyumu Projesi" gereği, "Ortak Balıkçılık Konularının Benimsenmesi ve Balıkçılık İdare Binalarının Rolü ve Organizasyonu" konusunda, Tarım İl Müdürlüğünde bir toplantı yapıldı.

projesi başlatıldı. Hollanda, Almanya, İsveç'ten oluşan konsorsiyum yürütülmektedir.

Teknik Kontratı, kontratının tamamı olan bir faaliyettir. Kontratlar, Lima İnşaatı Kontratı (2) ihale edilmiştir.

Bakanlığımız, Ortak Balıkçılık Politikalarına uyum çalışmaları kapsamında Haziran 2001'de oluşturulmuş olup, çeşitli kurum ve kuruluşların katılımı ile oluşturulan alt çalışma grupları ile üne gelmiştir. Bakanlığımızca oluşturulan çalışma grupları;

- 1) Kontrol ve Kaynak Yönetimi
- 2) Pazarın Ortak Örgütlenmesi
- 3) Yapısal Politikalar
- 4) Tekne Kayıt ve Bilgi Sistemi
- 5) Yetiştiricilik

Uluslararası Antlaşmalar'dır.

araflar arasında yapılan

elerde öncelikle

incelemesi

mevzuat

na göre

mevzuatı,

mevzuatı ile

ölçüde

ur.

kları

amacıyla "Su

Sektörünün-AB

ına (ACQUIS)

kurumsal Uyumu Projesi"

konulmuştur. Projede, Eşleştirme

nik Yardım Kontratı ve Yardımcı

nmaktadır.

ne Kontratı, katılım öncesi

estek amaçlı 24 aylık eşleştirme

tamamlanmıştır.

Uyum projesi sonucunda Su Ürünleri Sektörünün her yönden Avrupa Standartlarına uyumlu hale getirilmesi ve Birliği Müzakerelerinde Tarım Dosyası Ürünleri Sektörü ile Başlanması amaçlanmaktadır. Bu çalışmalar kapsamında Yürütülmekte olan bu çalışmalar kapsamında 20 Şubat 2007 tarihinde ilimizde yapılacak toplantıya balıkçılık sektörü davet edilmiştir.

Toplantının 19 Şubat 2007 günü yapılacak olan birinci bölümüne, 12 metreden büyük balık teknelerinin tercihen kaptanları veya donatanları 20 Şubat 2007 günü yapılacak olan ikinci bölümüne ise Samsun ve civar illerdeki deniz balıkçılığı alanında faaliyet gösteren su ürünleri birliği ve kooperatiflerinin başkanları, yönetim kurulu üyeleri katılacaklardır.

Toplantıda "Ortak Balıkçılık Konularının Benimsenmesi ve Balıkçılık İdare Binalarının Rolü ve Organizasyonu" konusuna ilave olarak genel balıkçılık konuları da işlenecektir.

Bakanlığımız

temsilcileri ve AB uzmanlarının eğitimci olarak katılacağı toplantıya;

- 1) Tarım İlçe Müdürlüklerindeki Su Ürünleri Kontrolörleri,

2) İlçelerimizde bulunan, deniz balıkçılığı alanında faaliyet gösteren 12 metreden büyük balıkçı teknelerinin kaptanları veya donatanları davet edilmiştir.

SAMSUN'DA TARIM SİGORTALARI KONULU PANEL DÜZENLENDİ

Yasası geçen yıl çıkarılan devlet destekli tarım sigortası uygulaması başladı. Uygulama çerçevesinde, bitkisel ürünler, dolu, yangın, fırtına, heyelan ve don tehlikesine karşı sigortalanacak. Primlerin yarısını devlet ödeyecek.

Samsun Tarım İl Müdürlüğü, çiftçileri aydınlatmak amacıyla 12 Şubat 2007 tarihinde Devlet Destekli Tarım Sigortaları konulu bir panel düzenledi. AKM 'de düzenlenen panele konuşmacı olarak Tarım Sigortaları Havuzu Eksperti Ergin Kahveci, KTAE Teknik Müdür Yardımcısı Mevlüt Şahin, Tarım İl Müdür Yardımcısı Kadir İspirli ve Tarım İl Müdürlüğü Destekleme Şube Müdürü Recep KIRBAŞ katıldı.

Panelin açılış konuşmasında "Tarım sektörü, Dünya nüfusu açısından taşıdığı kritik önemin yanı sıra ekonomik, sosyal, siyasal, teknolojik ve kişisel risklerden yüksek düzeyde etkilenen, son derece hassas bir faaliyet sahası olarak kendine özgü bir yapıya sahiptir" diyen Samsun Tarım İl Müdürü Sadullah Kirenci yaptığı açılış konuşmasında "Ülkemizde kuraklık, sel, yangın, dolu, don, başta olmak üzere, çeşitli tabii afetler ile sosyal ve ekonomik risklerin etkilerine en çok maruz kalan sektör tarım sektörüdür. Ülkemizde tarım sektörünü tehdit eden risklerin teminat altına alınabilmesi amacıyla bir sigorta mekanizmasının devreye sokulması düşünülmüş ve bu amaçla 14.06.2005 tarihli 5363 sayılı "Tarım sigortaları Kanunu" çıkarılmıştır. Tarım sigortaları kanunu ile çiftçilerimiz, ürettikleri ürünleri sigortalattırmaları şartıyla uğradıkları zarar kısa sürede tazmin edilecek ve daha güvenli bir üretim imkânına kavuşmuş olacaklardır. Bu nedenle çiftçilerimizin mağdur olmamaları ve tabii afetlerden kaynaklanan zararların gerçek manada karşılanabilmesi için bitkisel ürünlerini, büyükbaş hayvanlarını sigortalatmaları gerekmektedir" dedi.

Devlet destekli tarım sigortalarında çiftçinin ödediği sigorta priminin Devlet tarafından desteklendiğini söyleyen Tarım sigortaları havuzu Eksperti Ergin

Kahveci destek oranı 2007 yılında devlet tarafından % 50 olarak belirlendi. Yalnız bu pirimden sadece çiftçi kayıt sistemine kayıtlı üreticiler yararlanabilecekler. Çiftçi ürününü sigortalattığında her türlü riskten kendini korumuş oluyor. Çiftçi ürününün sigorta bedelinin yarısını pirim olarak ödeyecek, diğer yarısı da devlet tarafından tarım sigortaları havuzuna aktarılacak. Hasar halinde de bu zararlar havuzdan karşılanacak. Bu sene meyve üretiminde Don zararı da sigorta kapsamına alındı. Panele çok sayıda çiftçi ve Samsun'da faaliyet gösteren sigortacılar katıldı

UYGULAMA NASIL OLACAK?

Devlet destekli tarım sigortasından faydalanmak isteyenlerin öncelikle Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıtlı olması, önsoy ve soy kütüğü kayıtlarının güncel olması gerekiyor. ÇKS, önsoy ve soy kütüğü kayıtlarını güncellemiş olan üreticiler, devlet destekli tarım sigortası yaptırmak için 2006 yılında tarım sigortaları branşında faaliyet gösteren sigorta şirketlerine veya acentelerine sigorta yaptırabilecek. Ürünlerini, hayvanlarını, seralarını sigortalayan çiftçilerin sigorta miktarlarının yüzde 50'si devlet tarafından ödenecek

HANGİ RİSKLER KAPSAMDA?

Devlet destekli bitkisel ürün sigortalarında ve sera sigortalarında, ana teminat "dolu" olmak şartıyla, buna ek olarak fırtına, hortum, yangın ve heyelan riskleri, bu riskler sebebiyle meyve ve sebzelerde meydana gelen kalite kaybı zararları, süt sığırlarında yazılı istisnalar dışında kalan her türlü hayvan hastalıkları ve gebelik, doğum ve cerrahi müdahale, her türlü kaza, yılan ve böcek sokması, zehirli çayır otları ve yeme bağılı zehirlenmeler, her türlü doğal afetler ve güneş çarpmaları, yangın ve infilak sebebiyle meydana gelen ölüm ve zorunlu kestirme riskleri sigorta kapsamında olacaktır.

ÜRETİCİ BİRLİKLERİNİN SORUNLARI TARTIŞILDI

2005 yılında çıkartılan 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu çerçevesinde Ülkemizde İlk kuruluşu Samsun Tarım İl Müdürlüğünce gerçekleştirilen "Tarımsal Üretici Birlikleri" bugün itibariyle Merkez ilçe ve diğer ilçelerde yapılan yoğun çalışmalar sonucu 15 adede çıkartılmıştır.

Üretici Birlikleri; üretimi talebe göre planlamak, ürün kalitesini iyileştirmek, pazara geçerli norm ve standartlara uygun ürün sevk etmek ve ürünlerin ulusal ve uluslar arası ölçekte pazarlama gücünü artırıcı tedbirler almak üzere üreticilerin bir araya gelerek örgütlenmesidir.

Halen faaliyet içinde bulunan; Çarşamba ilçesinde; Şeftali, Sebze, Fındık, İç ve Dış Mekan

Süs Bitkileri, Terme ilçesinde; Organik Fındık, Bal Ürünleri, Çeltik, Merkez ilçede; Şeftali, Yumurta, Ondokuzmayıs İlçesinde; Fındık, Bafra ilçesinde; Tahıl, Kırmızı Et, Kavak İlçesinde, Kanatlı Hayvan Eti, Havza ilçesinde Yem Bitkileri ve Süt Üretici

Birliklerimiz, toplam olarak 3500 üyesiyle çalışmalarını sürdürmektedirler.

Üretici Birliklerinin faaliyetleri sürecinde ortaya çıkan ve çıkması muhtemel sorunlara karşı Müdürlüğümüz gerek mahallinde ve gerekse Tarım İl Müdürlüğü toplantı salonunda periyodik toplantılar düzenleyerek Birliklerin işlerliğine katkılarda bulunulmakta ve uygulanan destek politikaları çerçevesinde üreticilerin desteklerden yararlanmasını sağlamaktadır.

AYVACIK İLÇESİ, SOFUALAN KÖYÜNDE ÇİFTÇİ TOPLANTISI YAPILDI

Tarım İl Müdürü Sadullah KIRENCİ, Destekleme Şube Müdürü Recep KIRBAŞ, Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri proje sorumlusu Ziraat Mühendisi Murat ÖZDEMİR ve Çiftçi örgütlerinin Kurumsal Gelişim Projesi Samsun İli Sorumlusu Hakan KUŞLAR'ın katılımlarıyla Sofualan Köyünde çiftçi toplantısı düzenlenmiştir.

Desteklemeler ve Kooperatif Projeleri hakkında bilgiler vermiştir.

Toplantıda yapılan değerlendirmeler sonucunda köy hayvancılığının ıslah edilmesi, çiftçi gelirlerinin artırılmasına yönelik olarak Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi Kapsamında en az 50, en çok 120 kişi olmak üzere montofon ırkı süt hayvancılığı proje uygulanması kararlaştırılmıştır. Ayrıca

13.01.2007 tarihinde yapılan toplantıya 45 çiftçi ve tarımsal kalkınma kooperatif ortağı iştirak etmiş olup, Tarım İl Müdürü sayın Sadullah KIRENCİ; çiftçilere Tarım İl Müdürlüğünün çalışmaları, Tarımsal

yörenin ayva yetiştiriciliği için uygun bir mikroklima olduğu, Sofualan Köyünün bu konuda da desteklenmesi gerektiğine karar verilmiştir.

KADIN ÇİFTÇİLER YARIŞTI

Kırsal alanda kadın çiftçilere götürülen Eğitim-Yayın çalışmalarının sonuçlarını görmek, tarımsal konularda performanslarını değerlendirmek, kendilerine olan güven duygularını geliştirmek, birbirleriyle kaynaşmalarını sağlamak ve girişimcilik ruhunu aşılamak amacıyla Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü tarafından "Kadın Çiftçiler Yarışıyor" isimli yarışma programı düzenlenmiştir.

Ön elemeler 06 Mart 2007 tarihinde Samsun Tarım İl Müdürlüğü lokalinde iki grup halinde yapılmış olup, her grubun birinci ve ikincisi olarak Çarşamba, Ondokuzmayıs, Bafra ve Vezirköprü ilçelerini temsil eden Kadın Çiftçilerimiz Klas Tv'de yapılan finalde yarışmaya hak kazanmışlardır. Ön elemeye 10 ilçeden 10 grup katılmış olup yarışmacıların listesi aşağıdaki gibidir:

1. GRUP	Masası	İLÇESİ	KÖYÜ	ADI SOYADI
	1	Çarşamba	Kuşhane	Çiğdem ÇAKIR - Semra ÇAKIR
	2	Tekkeköy	Aşağıçinik	İncilay ARAS - Şahide SATILMIŞ
	3	Merkez	Gaziköy	Birsen GÜNAL - Zeynep GÜNAL
	4	Ondokuz Mayıs	Dağköy	Nuran GÖKMEN - Serap AKIN
	5	Terme	Akçaykaracalı	Taliye TAŞDEMİR - Hatice ALEMDAR

2. GRUP	Masası	İLÇESİ	KÖYÜ	ADI SOYADI
	1	Bafra	Yeşilyazı	Refika YANIK - Şaziye YANIK
	2	Havza	Hacıdere	Gülay GÜMÜŞ - Mümine GÜMÜŞ
	3	Kavak	Geyikalan	Fatma İŞÇİMEN - Kezban İŞÇİMEN
	4	Yakakent	Asmapınar	Yurdagül YILMAZ - Şükrüye OKUR
	5	Vezirköprü	Yukarınarlı	Fatma ARSLAN - Semra YANAR

Yarışmada jüri üyesi olarak;

Çiftçi Eğitim ve Yayın Şube Müdürü Sayın Dr.Ali KORKMAZ (Jüri Başkanı)

Proje ve İstatistik Şube Müdürü Sayın Cezmi ÖZDEMİR,

Kontrol Şube Müdürü Sayın Cihan EROĞUL,

Bitki Koruma Şube Müdürü Sayın Fikret SÖNMEZ,

Hayvan Sağlığı Şube Müdürü V.Sayın Nevzat TAŞDEMİR ve

Destekleme Şube Müdürü Sayın Recep KIRBAŞ görev almışlardır.

Yarışmaya katılan kadın çiftçilerimizin hepsine sertifika ve İl Müdürlüğümüz yayınlarından oluşan kitap seti hediye edilmiştir.

Ön eleme sonucunda finale kalan kadın çiftçilerimiz saat yine 06.03.2007 günü saat 14:00'de Klas TV'de canlı olarak yayınlanan yarışmaya katılmışlar ve final sonucunda Ondokuzmayıs ilçesi adına yarışan **Nuran GÖKMEN - Serap AKIN** birinci, Bafra ilçesi adına yarışan **Refika YANIK - Şaziye YANIK** ikinci, Vezirköprü ilçesi adına yarışan **Fatma ARSLAN - Semra YANAR** üçüncü olmuşlardır. Birinci olan yarışmacılarımız 26 Nisan 2007 tarihinde Amasya'da yapılacak bölge yarışmasında Samsun ilini temsil edeceklerdir.

İlimizde düzenlenen final yarışmasında ilk üç dereceye giren kadın çiftçilerimizin her birine sertifika ve aşağıda belirtilen hediyeler verilmiştir.

1. olan yarışmacılara:

Birer adet **TAM** altın,
Üçer torba organik gübre,
Beşer adet bodur elma fidanı.

2. olan yarışmacılara:

Birer adet **YARIM** altın
İkişer torba organik gübre,
Beşer adet bodur elma fidanı

3. olan yarışmacılara:

Birer adet **ÇEYREK** altın,
Birer torba organik gübre,
Beşer adet bodur elma fidanı

EV HALİ

Şerife Gül GÖZÜGÜL
Ev Ekonomisti

DOMATESLİ PATLICAN DOLMASI

Malzemeler

- 4 Adet patlıcan
- 4 Su bardağı et suyu
- 5-6 Adet domates
- 10-12 Adet mantar
- 1 Çorba kaşığı tereyağı
- 4-5 Dal taze soğan
- 2 Diş sarımsak
- 5 Çorba kaşığı domates püresi
- Tuz, karabiber

Hazırlanışı

Patlıcanları yıkayıp, uzunlamasına ikiye bölün. İçlerini sebze oyacağı yardımıyla çıkarıp, 1 su bardağı et suyunda 10 dakika haşlayın. Domates, mantar ve patlıcan içlerini küçük küçük doğrayın. Tereyağını eritip ince kıyılmış taze soğan ve sarımsağı kavurun. Doğradığınız sebzelerle birlikte tuz, karabiber ve kalan et suyunu ekleyip pişirin. Domates püresini ilave edip, 5 dakika daha pişirin. Haşlanmış patlıcanları, sebze ile doldurup 5-10 dakika fırınlayın. Domates dilimleri ile süsleyip, sıcak olarak servis yapın.

MOZAİK DİLİMLERİ

Malzemeler ;

- 1,5 paket petibör bisküvi
- 200 gr margarin
- 3 adet yumurta
- 6 yemek kaşığı pudra şekeri
- 6 yemek kaşığı kakao, az su

Öncelikle margarinimizi eritem. O erirken yumurtaları mikser yardımıyla iyice çırpalım. Üzerine eritilmiş margarin döküp hızlıca soğutana kadar çırpalım. Daha sonra üzerine şekeri ve kakaoyu ekleyip homojen bir karışım elde edinceye kadar çırpalım.

Ayrı bir kapta biskivilerimizi küçük küçük kuralım. Kırdığımız biskuvileri çikolatalı karışıma ekleyelim ve tahta bir kaşık ile iyice karıştıralım. Üzerine çok az 2 çorba kaşığı kadar su ilave edelim ve iyice tekrar karıştıralım. Karışım çok sert ya da yoğun olmamalı. Hafif akışkan olmalı ama bu sıvı anlamına gelmemeli.

İstedğimiz kıvama ulaşınca alimünyum folyoya karışımımızı dökelim. Ben silindir bir şekil verip hafif tepesinden bastırarak elips şekli veriyorum. Sizde arzu ettiğiniz şekli verebilirsiniz. Buzlukta en az 5 saat soğumalı ve daima buzlukta muhafaza edilmeli. Bu pastanın üzerine çikolata sosu veya çilek sosu çok yakışıyor. Ben çikolata sosu hazırladım.

Tarifi ;

250 ml süt , 75 gr tozşeker, 10 gr nişasta, 200 gr çikolata, 15 gr kakao

Süt ve şekeri beraber kaynatalım. Kakao ve nişastayı bir miktar su ile eritip kaynayan süte ekleyelim. Çikolatalarımızı küçük küçük kırıp hazırladığımız karışıma ekleyelim ve homojen bir karışım elde edinceye kadar tahta kaşıkla karıştıralım. Bu sosu aklınıza gelebilecek tüm tatlılarda kullanabilirsiniz.

MOLA...

Abdurrahman GÜNER
Tekniker

Sıcak Gündüz Esprileri

Bak Barbie'ciğim, sen daha TOY sun.
Tüh!.. Amortiği tek rakamla kaçırdım yine..
Oğlum, senin zayıflaman için daha 40 fırın ekmek yemen lazım..
Suçlu ayağa kalk!.. Çocuklu bayana yer ver!..
Çorbamdan kıl çıktı.. Beni kimle aldatıyorsunuz garson bey?..
Beni deniz tutar, Ali tutar, Cem tutar.. Severler beni..
Bayram değil, seyran değil.. Allah Alah!.. Bir türlü çıkartamadım sizi..
Hava korsanı uçağı kaçıracaktı, yapamadı.. Çünkü, uçağı kaçırdı..
Rüyalar da hormonlu artık, akşam aksakallı nine gördüm..
Uzun lafın kısıası : U.L.
Ödümü patlattın.. 80 yıla kadar ölürsem sebebi sensin.
Her hakkı saklıymış. Bende de bunca Hakkı nerede diyordum.
Atı alan Üsküdar'ı geçti. Biz takibe devam ediyorum merkez. Tamam!..
Kedi ulaşamadığı ciğere munda der. Ondan sonra "Konuşan kedi" olarak çok meşhur olur.
Kızımı ne doktorlar, ne mühendisler istedi. Bizde baktık evde kalacak, size verelim dedik, berber bey oğlum!..
Oyunu ayakta alkışladım.. Ay yok şekerim, oturacak yer yoktu..
Cinayet masası, idam sehpası, elektrikli sandalye, ölüm döşeği.. Bu ev pek tekin değil hanım.. Yürü gidelim..
Zencinin biri denize düşerse ne olur? Tabii ki ıslanır..
Dün kazı kazandan kaz kazandım :))
Yumurtanı sahanda mı yersin? Yoksa deplasmanda mı?
Alfabe artık 28 harf. "O" şimdi asker!

Yolunacak Kaz

Çok soğuk bir kış günü padişah, tebdi'li kıyafet gezmeye karar vermiş. Yanına başvezirini alıp yola çıkmış. Bir dere kenarında çalışan yaşlı bir adam görmüşler. Adam elindeki derileri suya sokup, döverek tabaklıyormuş. Padişah, ihtiyarı selamlamış.

"Selamunaleykum ey piri fani!.."

"Aleykumselam ey serdar'i cihan!.. Padişah sormuş.

"Altılarda ne yaptın?"

"Altıya altı katmayınca, otuz ikiye yetmiyor!.. Padişah gene sormuş.

"Geceleri kalkmadın mı?"

"Kalktık...Lakin, ellere yaradı!.. Padişah gülmüş.

"Bir kaz göndersem yolar mısın?"

"Hem de ciyaklatmadan!.. Padişahla başvezir adamın yanından ayrılıp yola koyulmuşlar. Padişah başvezire dönmüş.

"Ne konuştuğumuzu anladın mı?"

"Hayır padişahım!.. Padişah sinirlenmiş.

"Bu akşama kadar ne konuştuğumuzu anlamazsan kelleni alırım." Korkuya kapılan başvezir, padişahı saraya bıraktıktan sonra telaşla dere kenarına dönmüş. Bakmış adam hala orada çalışıyor.

"Ne konuştunuz siz padişahla!.. Adam, başveziri şöyle bir süzmüş.

"Kusura bakma. Bedava söyleyemem. Ver bir yüz altın söyleyeyim!.. Başvezir, yüz altın vermiş.

"Sen padişahı, serdar'i cihan, diye selamladın. Nereden anladın padişah olduğunu!.."

"Ben dericiyim. Onun sırtındaki kürkü padişahı baskası giyemezdi!.. Vezir kafasını kaşımış.

"Peki, altılara altı katmayınca, otuz ikiye yetmiyor ne demek!.. Adam, bu soruya cevap vermek için de bir yüz altın daha almış.

"Padişah, altı aylık yaz döneminde çalışmadın mı ki, kış günü çalışıyorsun, diye sordu. Ben de, yalnızca altı ay yaz değil, altı ay da kış çalışmazsak, yemek bulamıyoruz dedim!.. Vezir bir soru daha sormuş!..

"Geceleri kalkmadın mı ne demek?" Adam bir yüz altın daha almış. "Çocukların yok mu diye sordu. Var, ama hepsi kız. Evlendiler, baskasına yaradılar, dedim!.. Vezir gene kafasını sallamış.

"Bir de kaz gönderirsem dedi, o ne demek!.. Adam gülmüş.

"Onu da sen bul!.."

zekametre

Adnan ÖZBULUT
Ziraat Mühendisi

1- Bir tüccar, sattığı mala %10 zam yapar. Ancak zamdan sonra satışlar düşmeye başlar. Fiyatı, yeni fiyatın %10 altına çeker. İlk duruma göre kârda mıdır, zararda mıdır?

2- Üç kedi, üç fareyi üç dakikada yakalarsa dokuz kedi, dokuz fareyi kaç dakikada yakalar?

3- 2 - 8 - 18 - 32 - 50 - ?

4- Bir tartı aletinde iki kutu ayrı ayrı tartılıyor. İlk kutu 5kg, ikinci kutu da 6kg geliyor. İki kutu beraber tartıldığında ise ibre, 12kg'ı gösteriyor. Yanlış tartıldığı belli olan kutuların gerçek ağırlıkları nedir?

5- Bir kalem ve bir silginin toplam fiyatı 110 TL'dir. Kalem, silgiden 100 TL daha pahalı olduğuna göre herbiri kaç liradır? (Cevabı akıldan veriniz)

6- Aşağıdaki kümede görünmeyenlerle beraber kaç tane top var?

7- Aşağıdaki şekil, hangi "üç boyutlu" cismin izdüşümüdür?

8- Aşağıdaki tabloda 8 adet yuvarlak görülüyor. Yalnız "iki" adet yuvarlağın yerini değiştirin ve her satır, sütun ve çaprazda eşit sayıda yuvarlak olsun. (Tablo dışına çıkılmadan)

15. sayı cevapları

1- Hayat veya Ömür.

2- 15 elma

3- Avcı tüfeğini boyutları 1 mt. olan bir kutuya koyar. Küpün en uzak iki köşesinin uzunluğu, yaklaşık 1.73 mt. dir.

4- Son kalan çocuğa portakal, tabakla birlikte verilir.

5- 6,28 mt. Çapı 40bin km. olan bir daire düşünürsek, yarıçapı sadece 1 mt. arttırmamız gerektiği anlaşılır. (Çevre=2 r ise r yerine (r+1) yazılır. O da 2 farkeder.)

6- Üçgen Piramit:

7- Vurulan 'iki' kuş kalır. Diğerleri kaçır.

8- Demekki 'annesi'dir.

9- İkisi hariç ise tabi ki 'iki' tane kalır.

10- 204 kare vardır. Bütün 1x1(64 adet), 2x2(49 adet), 3x3(36 adet), 4x4(25 adet), 5x5(16 adet), 6x6(9 adet), 7x7(4 adet), 8x8(1 adet) ölçülerindeki kareler 204 tane dir.

11- Şubat hariç bütün aylarda 'otuz' gün vardır.

12- Ali, Veli'ye 95. metrede yetişeceğinden, son 5 metreyi, hızlı olan Ali önde bitirir.

13- Bir, İki, Üç, Dört, Beş... Yani B

14- A=2 - B=1 - C=9 - D=7 - E=8

15- +'lardan birini 4 yaparız.

Aksa Tarım, 2004 yılından bu yana Tarım sektörüne getirdiği kurumsal yapısı ile büyümeye devam ediyor. 30 yılına kiralanan iki işletmesi ile faaliyetlerine başlayan Aksa Tarım, farklı bölgelerde de tarımsal yatırım araştırmalarını sürdürmektedir. Tarım aktivitelerine hayvancılık ile başlayan şirketimiz, pazardaki önemini, oluşturduğu Aksa Botanic Center'la bir kez daha kanıtladı. Ülkemizde, tarım alanına, besicilik, süt sığırcılığı, koyunculuk ve fidancılık konularında yaptığı yatırımlarla büyük katkılar sağlayan Aksa Tarım, her geçen gün bünyesinde gerçekleştirdiği yeni faaliyetlerle sektörde kendine önemli bir yer edinmeyi hedeflemektedir. Kısa zamanda bağlı olduğu Kazancı Holding'in gelecek vaat eden şirketleri arasına giren Aksa Tarım, süt sığırcılığından dış mekan süs bitkilerine kadar her türlü tarım faaliyetini adına yakışır titizlikle

AKSA BOTANIC CENTER

Aksa Botanik Center, eylül 2005'te AKSA tarımın bünyesinde faaliyete başlamıştır. ABC'nin kuruluş amaçlarından biri; üreticilerimizin ihtiyaç duyduğu ismine doğru , ihracat değeri yüksek olan meyve çeşitlerini elde edecek fidanları üretmektir. Böylece çiftçilerimiz hastalıklardan arı kaliteli fidanlarla bahçe tesis edecek. Pazar değeri yüksek plantasyonlar ülkemize kazandırılacaktır. Ülkemiz meyve üretimi konusunda dış pazarlarla rekabet edecek düzeye ulaşacaktır. Şirketimiz fidan üretimi için; Doku kültürü laboratuvarı, seralar ve damızlık parselleri kurmuştur. Diğer büyük amacı ise, yurt dışına milyonlarca dolar harcanmasına neden olan dış mekan bitkilerinin samsun coğrafyasında üretimini gerçekleştirip. Kaliteli ve önemli kültür formlarını Türkiye'nin doğal örtüsüne kazandırmaktır. Ülkemizde bu konuda yapılan en büyük yatırım hamlesin gerçekleştiren ABC, önümüzdeki yıllarda gerek türkiye gerek yurt dışı pazarlarının talebi olan bitkileri üretecek ve dış mekan bitkileri üreticisi olarak bu sektörde markalaşacaktır.

ŞİMDİ, TARIM ZAMANI...

BESİCİLİK

SÜT SIĞIRCILIĞI

FİDANCILIK

GELEMEN

AKSA TARIM GELEMEN İŞLETMESİ

GELEMEN İŞLETMESİ

Samsun-Ordu
Karayolu 18. Km
Tekkeköy - Samsun

Tel : 0362 256 47 49
0362 256 47 50
0362 256 47 51
Fax : 0362 256 47 52

E-mail :
info@aksatarim.com
Web :
www.aksatarim.com

İNANLI

AKSA TARIM İNANLI İŞLETMESİ

İNANLI İŞLETMESİ

Muratlı - TEKİRDAĞ

Tel : 0282 361 20 08
0282 361 68 77

Fax : 0282 361 24 11

E-mail :
info@aksatarim.com
Web :
www.aksatarim.com